STUDIUM PRAWO-ADMINISTRACYJNE
LONDYN 1942

POLSKIE PRAWO KARTELOWE

(ZBIÓR PRZEPISÓW PRAWNYCH)

SEKCJA WYDAWNICZA 2 KORPUSU

BARI 1946

STUDIUM PRAWO-ADMINISTRACYJNE
LONDYN 1942

Więcek B.

POLSKIE PRAWO KARTELOWE

(ZBIOR PRZEPISÓW PRAWNYCH)

SEKCJA WYDAWNICZA 2 KORPUSU

BARI 1946

Tłoczono czcionkami
(600 egz.) Przenośnej
Prasy Drukarskiej
Typ-Pol, ofiarowanej

„Od Walczącej Ameryki
Dla Walczącej Polski

ZA WASZĄ WOLNOŚĆ I NASZĄ"

w Sekcji Wydawniczej
:--: 2 Korpusu :--:

Włochy -- 31. I. 1946 r.

Skład i druk wykonali:
sierż. Horbal A.
kpr.: Cybulski B.
Michalak J.
st.strz. Wiczkowski Ł.
strz.: Nowak M.
Stoeck F.
p. Głuchowiecki T.

SPIS RZECZY

POLSKIE PRAWO KARTELOWE

Polskie prawo kartelowe obejmuje przepisy prawne, określające istotę, warunki powstania i działalności wszelkich porozumień przedsiębiorstw produkcyjnych i handlowych, wpływających w jakimkolwiek zakresie na kształtowanie się warunków produkcji albo zbytu danych dóbr czy usług, określanych najogólniej mianem „karteli" albo „porozumień kartelowych".

Z uwagi na doniosły wpływ, jaki kartele wywierają na życie gospodarcze kraju, prawo kartelowe podporządkowuje je ścisłemu nadzorowi właściwych organów państwowych i określa warunki oraz sposób ich ingerencji w stosunku do karteli.

Dla należytego zrozumienia naszej ostatnio w 1939 r. wydanej ustawy kartelowej („o porozumieniach kartelowych"), konieczna jest znajomość poprzedniej, tj. pierwszej polskiej ustawy kartelowej wydanej w 1933 r., zmienionej przez dekret Prezydenta w 1935 r.

Dopiero te trzy akty ustawodawcze (ustawa z 1933 r., dekret z 1935 r., ustawa z 1939 r.) razem wzięte dają pełny obraz ewolucji, jaka się dokonała w polskiej poli-

tyce kartelowej na przestrzeni lat 1933-1939, znajdując swój końcowy wyraz, oparty na własnym praktycznym doświadczeniu, w ustawie z 1939 r.

Znajomość poprzedniej ustawy Kartelowej (z 1933 r.) jest także z tego względu konieczna, że praktycznie należy uważać ją za nadal obowiązującą. Wybuch wojny bowiem i okupacja kraju udaremniły wprowadzenie w życie w 1939 r. nowej ustawy kartelowej.

Oprócz ustawy z 1933 r. oraz trzech rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy, dalej dekretu Prezydenta z 1935 r., nowelizującego tę ustawę i oznaczającego drugi okres w polskiej polityce kartelowej, oraz ustawy z 1939 r., rozpoczynającego trzeci okres tej polityki, -- zestawiono tu następnie treść przepisów prawnych, określających powstanie i działalność nielicznych organizacyj kartelowych specjalnych, o charakterze w całości lub częściowo przymusowym, utworzonych względnie przewidzianych w niektórych dziedzinach naszego przemysłu, w szczególności w przemysłach węglowym, naftowym, spirytusowym i drożdżowym.

Mimo częściowo odmiennych polityczno-gospodarczych przyczyn powstania karteli przymusowych i pośrednio przymusowych, oraz wynikających stąd pewnych dalszych różnic formalnych i materialnych między tymi kartelami a ściśle prywatnymi kartelami, -- kartele przymusowe należą integralnie do tej samej rodziny organizacyj kartelowych.

Dlatego także dotyczące przepisy prawne, regulujące byt tych karteli, jako stanowiące esencjonalną część polskiego prawa kartelowego, zestawiono tu razem w jedną całość.

Dalej uwzględniono tu również przepisy ustawy z 1939 r. „o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych“, określające doniosłe zadania organizacyj kartelowych w gospodarce wojennej. W ramach tej gospodarki, z konieczności zreglamentowanej i kierowanej, kartele znajdują łatwo zrozumiałe idealne, szczególnie szerokie zastosowanie.

Podano tu także jedno z rozporządzeń wykonawczych do tej ustawy z uwagi na charakterystyczny przyczynek do prawnej wykładni pojęcia karteli i organizacyj pokrewnych.

Ostatni akt ustawodawczy, podany w tym zbiorze przepisów prawnych, nie należy do polskiego prawa kartelowego; uwzględniono go tutaj mimo to z uwagi na doniosłą rolę, jaką odegrał i niewątpliwie nadal będzie odgrywać w polskiej polityce kartelowej. Jest to rozporządzenie Prezydenta R.P. z 1928 r. „o utworzeniu Instytutu Badania Koniunktur Gospodarczych i Cen“.

Instytut ten powołany do „badania życia gopodarczego ze stanowiska rozwoju koniunkturalnego oraz badania cen i kosztów własnych w przemyśle i w handlu“, ma w zakresie karteli szczególnie ważne pole działania, niezależnie od badań, które prowadzi Ministerstwo Przemysłu, Handlu

i Żeglugi na podstawie ustawy kartelowej, oraz Główny Urząd Statystyczny w zakresie własnych uprawnień.

Nader cenne wyniki badań Głównego Urzędu Statystycznego, prowadzone pod kierownictwem prof. Szturm de Sztrema, zasługują na szczególną uwagę. Dały one pierwszy analityczny obraz działalności karteli w Polsce i były dla rządu bardzo pomocne przy formułowaniu jego polityki w stosunku do karteli, zwłaszcza w okresie wydania pierwszej (1933 r.) i drugiej (dekret - nowela z 1935 r.) ustawy kartelowej.

prof. R. Piotrowski.

I.

Ustawa z dnia 28 marca 1933 r.

O KARTELACH.
(Dz. U. 31 p. 270)

Art. 1.

1) Przepisom ustawy niniejszej podlegają umowy, uchwały i postanowienia, mające na celu drogą wzajemnych zobowiązań kontrolę lub regulowanie produkcji, zbytu, cen i warunków wymiany dóbr w dziedzinie górnictwa, przemysłu i handlu.
2) Powyższe akty prawne powinny być sporządzane w formie pisemnej pod rygorem ich nieważności tak między stronami, jak i wobec osób trzecich.

Art. 2.

1) Umowy, określone w art. 1., powinny być zgłaszane Ministrowi Przemysłu i Handlu w oryginale lub odpisie uwierzytelnionym przez organa, powołane do tego, lub przez organa Ministerstwa Przemysłu i Handlu w ciągu 14 dni od dnia ich zawarcia. Takiemu zgłoszeniu i w tym

samym terminie podlega także wszelka zmiana oraz rozwiązanie umowy.

2) Obowiązek zgłoszenia ciąży na wszystkich uczestnikach umowy, chyba, że umowa wskazuje osobę, do tego obowiązaną, a posiadającą zamieszkanie w kraju. Dokonanie zgłoszenia przez jednego z uczestników zwalnia od tegoż obowiązku uczestników pozostałych.

3) Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzeń ustala, w jakich przypadkach i w jakim terminie zgłaszane być mają uchwały i postanowienia, określone w art. 1, oraz wskaże osoby, do zgłoszenia obowiązane.

Art. 3.

1) Minister Przemysłu i Handlu prowadzi rejestr kartelowy.

2) Przedmiot i rodzaj wpisów do rejestru kartelowego, dokonywanych na podstawie zgłoszeń, przewidzianych w art. 2, oraz sposób prowadzenia rejestru określa Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzeń. Wpisy nie mogą zawierać danych, naruszających tajemnicę handlową.

3) Rejestr może każdy przeglądać. Nie podlegają akta i dokumenty, na których podstawie spis został dokonany. Wpis do rejestru kartelowego winien być ogłaszany w wyciągu w Monitorze Polskim.

Art. 4.

1) Jeżeli umowy, uchwały lub postanowienia (art. 1), lub sposób ich wykonania zagrażają dobru publicznemu, a w szczególności jeżeli regulowanie produkcji, zbytu albo ograniczania swobody wymiany dóbr powoduje skutki gospodarczo szkodliwe, bądź jeżeli ceny będą podwyższone do poziomu gospodarczo nieusprawiedliwionego lub też na tym poziomie utrzymywane, wówczas będzie orzeczone zosobna lub łącznie:
   a) rozwiązanie umowy lub uchylenie poszczególnych postanowień umowy,
   b) całkowite lub częściowe uchylenie uchwały lub postanowienia,
   c) upoważnienie uczestników, bez ujemnych dla nich skutków prawnych, do przedterminowego wypowiedzenia umowy, do odstąpienia od umowy lub wystąpienie ze zrzeszenia,
   d) zwolnienie uczestników, bez ujemnych dla nich skutków prawnych, od wykonania uchwały lub postanowienia.

2) W wypadku zastosowania pkt. 3 lub 4 każdy z pozostałych uczestników umowy może przedterminowo wypowiedzieć umowę, odstąpić od umowy lub wystąpić ze zrzeszenia, jak również nie wykonać uchwały lub postanowienia, bez ujemnych dla siebie skutków prawnych, chyba, że umowa w tym względzie stanowi inaczej.

Art. 5.

1) W sprawach, wymienionych w art. 4, orzeka Sąd Kartelowy na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

2) Występując z wnioskiem do Sądu Kartelowego, Minister Przemysłu i Handlu może zawiesić w całości lub części wykonywanie umowy, uchwały lub postanowienia. Decyzję Ministra może Sąd przed wydaniem orzeczenia uchylić, rozpatrując ją bez zwłoki.

Art. 6.

1) Sąd Kartelowy ustanawia się przy Sądzie Najwyższym.

2) Sąd orzeka w składzie 5 członków: 3 sędziów Sądu Najwyższego, z których jeden jest przewodniczącym, delegowanych przez kolegium administracyjne, oraz 2 członków wyznaczonych z dwu list osób, posiadających szczególną znajomość stosunków gospodarczych oraz inne kwalifikacje, wymagane od sędziów handlowych, po jednym z każdej listy.

3) Listy te ustala Minister Sprawiedliwości: jedną po wysłuchaniu opinii Ministra Przemysłu i Handlu, Ministra Skarbu, Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, Ministra Opieki Społecznej oraz Ministra Spraw Wewnętrznych, drugą - z pośród kandydatów, wskazanych w potrójnej liczbie przez izbę przemysłowo-handlową w Warszawie w porozumieniu z innymi izbami przemysłowo-handlowymi.

4) Prawa i obowiązki członków wyznaczonych z listy, okres ich urzędowania, tryb ich powoływania i zwalniania oraz sposób wyznaczania do orrzekania w poszczególnych sprawach określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz z Ministrem Skarbu.

Art. 7.

1) Sąd Kartelowy stosuje w swojem postępowaniu przepisy art. XVII p.5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r., obejmującego przepisy wprowadzające Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz. U.R.P. Nr. 83, poz. 652) z tem, że:

a) Minister Przemysłu i Handlu w osobie swego delegata posiada prawa strony;

b) Sąd może dopuścić i przeprowadzić dowody nie powołane przez strony i nie dopuszczone kodeksem postępowania cywilnego; w szczególności może, jeżeli spisano dokument umowny, dopuścić dowody na ustne przyrzeczenia, dane przy, przed lub po sporządzeniu dokumentu, choćby z nim nie były zgodne;

c) Sąd uchyli z urzędu jawność rozprawy lub jej części, jeżeli jawność zagraża interesowi publicznemu, a może ją uchylić na wniosek jednej ze stron, jeżeli podane przez nią przyczyny uzna za uzasad-

nione, a w szczególności jeżeli jawność naraża stronę na wyjawienie tajemnicy handlowej;

d) przymus adwokacki nie obowiązuje;

e) orzeczenie Sądu jest ostateczne.

2) Rozprawa powinna być wyznaczona na termin, przypadający w ciągu miesiąca od dnia wpłynięcia wniosku.

3) Inne przepisy o trybie postępowania wyda w drodze rozporządzenia Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 8.

1) Orzeczenie Sądu Kartelowego obowiązuje wszelkie władze, sądy powszechne i specjalne, polubowne i rozjemcze, oraz inne organa rozjemcze.

2) Postępowanie przed władzami i sądami, wymienionemi w ustępie poprzednim, podlega zawieszenie w tym przypadku, gdy Minister Przemysłu i Handlu wystąpi z wnioskiem do Sądu Kartelowego, a orzeczenie tego sądu może mieć wpływ, przesądzający orzeczenie wspomnianych władz i sądów.

Art. 9.

1) Uczestnicy umów, określonych w art. 1, obowiązani są do okazywania Ministrowi Przemysłu i Handlu na jego pisemne wezwanie ksiąg handlowych i dokumentów, dotyczących wykonywania tych umów, oraz do udzielenia wszelkich wyjaśnień.

2) Powyższy przepis obowiązuje również zrzeszenia, które powzięły uchwały lub postanowienia, określone w art. 1.

3) Dla celów związanych z wykonywaniem ustawy niniejszej, może Minister Przemysłu i Handlu korzystać z materiałów władz i instytucji państwowych i samorządowych.

4) Dane, uzyskane na tej podstawie, nie mogą być użyte do innych celów, prócz przewidzianych ustawą niniejszą.

Art. 10.

1) Kto naruszy przepisy o zgłoszeniach, podlega karze grzywny do 50.000 zł.

2) Orzecznictwo należy do Ministra Przemysłu i Handlu, który w orzeczeniu swym wyznaczy dodatkowy termin do wykonania zgłoszenia.

3) Jeżeli zgłoszenie nie nastąpi w dodatkowo wyznaczonym terminie, ponowna kara może być orzeczona do wysokości 100.000 złotych.

4) Odwołanie od orzeczenia rozstrzyga Sąd Kartelowy. Przepisy kodeksu postępowania karnego o postępowaniu w sprawach administracyjnych będą tu odpowiednio stosowane.

5) Jeżeli mimo dwukrotnego prawomocnego ukarania zgło-

szenie nie nastąpiło, Minister Przemysłu i Handlu może wystąpić do Sądu Kartelowego z wnioskiem o rozwiązanie umowy, względnie o uchylenie uchwały lub postanowienia.

Art. 11.

1) Kto z uczestników umowy, przewidzianej w art. 1, wykonywa tę umowę pomimo jej rozwiązania lub zawieszenia (art. 4 i 5) albo wykonywa uchyloną lub zawieszoną uchwałę lub postanowienie, podlega karze grzywny 500.000 zł.
2) Do orzekania powołane są sądy okręgowe w składzie 3 sędziów.
3) Delegat Ministra Przemysłu i Handlu może popierać oskarżenie obok prokuratora i posiada wszystkie prawa strony.
4) Postępowanie wszczyna się na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.
5) Jeżeli sprawca czynem swym oddziaływa na obieg lub cenę przedmiotu obrotu giełdowego, lub przedmiotu pierwszej potrzeby, podlega karze, przewidzianej w art. 171 k. k.

Art. 12.

Kto złoży Ministrowi Przemysłu i Handlu lub Sądowi Kartelowemu świadomie nieprawdziwe zeznania, bądź przedstawi fałszywe dowody, lub dane, utrudni wykonywanie

czynności świadka, lub biegłego przed sądem, stosować będzie względem świadka biegłego lub osoby, powołanej do występowania w charakterze przedstawiciela zrzeszenia, lub uczestników umowy, uchwały lub postanowienia, represje z powodu złożonych zeznań, jeżeli za czyn ten grozi kara surowsza w myśl innych przepisów karnych, -- podlega karze więzienia do roku lub grzywny do 50.000 zł lub też obu karom łącznie.

Art. 13.

Kto osoby, delegowanej przez Ministra Przemysłu i Handlu, nie dopuści do przeglądania ksiąg i dokumentów oraz sporządzania z nich odpisów, lub nie wykona zarządzenia co do ich okazania lub złożenia, jeżeli za czyn ten nie grozi kara surowsza w myśl innych przepisów karnych, podlega karze aresztu do 6 miesięcy lub grzywny do 10.000 zł, lub też obu tym karom łącznie.

Art. 14.

1) Zgłoszenia do rejestracji i postępowanie przed Sądem Kartelowym wolne są od opłat stemplowych.
2) Sąd Kartelowy, uwzględniając wniosek Ministra Przemysłu i Handlu (art. 4 i 10), zasądzi w swoim orzeczeniu od drugiej strony opłaty sądowe w kwocie, nie przenoszącej 20.000 zł, oraz koszty postępowania.

W sprawach karnych Sąd Kartelowy zasądza koszty na zasadach ogólnych oraz opłaty, jak w sądzie I instancji.

Art. 15.

1) Uczestnictwo przedsiębiorców krajowych, nie związanych umowami, uchwałami lub postanowieniami, określonemi w art. 1, w umowach przedsiębiorstw zagranicznych, których treść odpowiada art. 1, podlega zgłaszaniu i rejestracji w myśl przepisów art. 2, 3 i 17, przyczem stosuje się przepisy art. 10 z wyjątkiem ostatniego ustępu tegoż artykułu.
2) Przepisy, określające warunki uczestnictwa przedsiębiorców krajowych, nie związanych umowami, uchwałami lub postanowieniami z art. 1 w umowach przedsiędiorców zagranicznych, których treść odpowiada art. 1 ustawy niniejszej, ustala w drodze rozporządzeń Rada Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.
3) Naruszenie tych przepisów podlegać będzie karze, przewidzianej w art. 11, przy zastosowaniu ust. 2--4 tegoż artykułu.
4) Uczestnictwo zrzeszeń przedsiębiorców krajowych (art. 1) w umowach zagranicznych, których treść odpowiada art. 1, winno być zgłoszone do Ministerstwa Przemysłu i Handlu w oryginale lub odpisie, uwierzytelnionym przez organa, powołane do tego, lub przez organa Ministerstwa Przemysłu i Handlu w ciągu 14 dni od dnia przystąpienia do umowy.

Art. 16.

Przepisów ustawy niniejszej nie stosuje się do zrzeszeń przedsiębiorców, powstałych na podstawie przepisów specjalnych.

Art. 17.

Określone w art. 1 umowy, uchwały i postępowania, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej, powinny być zgłoszone w oryginale lub odpisie uwierzytelnionym przez organa, powołane do tego, lub przez organa Ministerstwa Przemysłu i Handlu w przeciągu 30 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia, przewidzianego art. 2, przyczem stosuje się odpowiednio postanowienia art. 2, 3 i 10.

Art. 18.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz Ministrowi Sprawiedliwości, każdemu we właściwym zakresie działania.

Art. 19.

1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie na całym obszarze Państwa po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia.

2) Równocześnie tracą moc obowiązującą przepisy prawne w sprawach, unormowanych ustawą niniejszą.

3) Przepisy ustawy niniejszej nie naruszają postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lutego 1928 r. o ustanowieniu Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen (Dz.U.R.P. Nr. 17, poz. 144).

II

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości
w porozumieniu z Ministrem Przemysłu
i Handlu oraz Ministra Skarbu

z dnia 28 czerwca 1933 r.

O WYKONANIU PRZEPISÓW USTAWY O KARTELACH, DOTYCZĄCYCH SĄDU KARTELOWEGO.

(Dz. U. 48 p. 381)

R o z d z i a ł I.

Listy sędziów Sądu Kartelowego.

Par. 1.

Lista członków sądu kartelowego, ustalana przez Ministra Sprawiedliwości po wysłuchaniu opinii ministrów, wymienionych w art. 6 ustęp 3 ustawy o kartelach (lista pierwsza) oraz lista członków, ustalana z pośród

kandydatów Izby przemysłowo-handlowej w Warszawie (lista druga), obejmować będą po 20 osób, posiadających szczególną znajomość stosunków gospodarczych w dziedzinie górnictwa, przemysłu i handlu.

Osoby te otrzymują tytuł sędziów kartelowych.

Par. 2.

Na listę może być wciągnięty ten, kto:

a) posiada obywatelstwo polskie, korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich, mieszka na obszarze Państwa Polskiego, jest nieskazitelnego charakteru, ukończył 30 lat życia, włada językiem polskim w słowie i piśmie oraz posiada praktyczną znajomość stosunków gospodarczych, obrotu handlowego i zwyczajów handlowych.

b) nie był poprzednio zwolniony ze stanowiska sędziego handlowego lub sędziego kartelowego z powodów, wymienionych w par. 8 lit. d (-- f) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 grudnia 1928 r. o prawach i obowiązkach oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów handlowych (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 940).

Par. 3.

Izba przemysłowo-handlowa w Warszawie powinna, najpóźniej w ciągu 2 tygodni od daty otrzymania od Ministra Sprawiedliwości odpisu listy pierwszej, przedstawić Ministrowi Sprawiedliwości swoją listę kandydatów w ilości 60 osób, z zachowaniem warunków par. 2 niniejszego rozporządzenia.

Przy wyborze kandydatów izba powinna się kierować kwalifikacjami ich pod względem zakresu znajomości stosunków gospodarczych.

Na liście tej nie mogą być umieszczane osoby, wciągnięte na pierwszą listę (par. 1).

Par. 4.

Druga lista powinna zawierać:

a) imię, nazwisko, wiek, zajęcie, poziom wykształcenia, oraz miejsce zamieszkania kandydata;

b) stwierdzenie, iż kandydat odpowiada warunkom, przewidzianym w par. 2 niniejszego rozporządzenia;

c) krótki opis działalności zawodowej kandydata;

d) odpisy dokumentów, wymienionych w par. 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 grudnia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 104, poz. 939), co do znawców górnictwa.

Par. 5.

Nikt z pośród osób, odpowiadającym warunkom par. 2

niniejszego rozporządzenia, nie może się uchylać od objęcia obowiązków sędziego kartelowego.

Par. 6.

Ustalone przez Ministra Sprawiedliwości listy sędziów kartelowych będą ogłaszane w Monitorze Polskim.

Par. 7.

W razie skreślenia z listy jakiegokolwiek sędziego nastąpi odpowiednie uzupełnienie listy: pierwszej -- w trybie, przewidzianym w art. 6 ust. 3 ustawy o kartelach, drugiej zaś -- z pośród kandydatów, wskazanych już przez izbę przemysłowo-handlową w Warszawie lub dodatkowo nadesłanej na żądanie Ministra Sprawiedliwości.

Par. 8.

Sędziów kartelowych Minister Sprawiedliwości wyznacza na trzy lata.

Najpóźniej na miesiąc przed upływem trzech lat od daty ogłoszenia list Minister Sprawiedliwości ustali nowe listy i ogłosi je w Monitorze Polskim.

Zamiast ustalenia nowej listy Minister Sprawiedliwości może zarządzić utrzymanie w mocy list poprzednich; może również zarządzić jedynie częściowe zmiany list poprzednich. Przepis par. 7 niniejszego rozporządzenia stosuje się tu odpowiednio.

Rozdział II.
Prawa i obowiązki sędziów kartelowych.

Par. 9.

Sędziowie kartelowi są w sprawowaniu swego urzędu sędziowskiego niezawiśli i podlegają tylko ustawom.

Par. 10.

Sędziowie kartelowi, obejmując stanowisko, składają przysięgę sędziowską przed pierwszym prezesem Sądu Najwyższego.

Par. 11.

Sędziowie kartelowi pełnią swe obowiązki bezpłatnie, mają jednak prawo do diet oraz zwrotu kosztów na równi z sędziami Sądu Najwyższego.

Par. 12.

Do sędziów kartelowych stosuje się odpowiednio przepisy par. 3 i 5 - 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 grudnia 1928 r. (Dz. U.R.P. Nr.104, poz.940), z tem, że na miejsce kolegium administracyjnego sądu apelacyjnego wstępuje kolegium administracyjne sądu najwyższego.

Par. 13.

Sędzia kartelowy, który bez zasługujących na uwzględ-

nienie powodów nie przyjdzie na posiedzenie, bądź też w inny sposób uchyli się od spełnienia swoich obowiązków urzędowych, podlega karze porządkowej do wysokości 1000 złotych, którą nakłada przewodniczący Sądu Kartelowego, jak również powinien zwrócić wynikłe stąd koszty sądowe w wysokości, ustalonej przez przewodniczącego. W razie usprawiedliwienia się sędziego kartelowego w terminie 14-dniowym od daty doręczenia mu odpisu postanowienia przewodniczącego Sądu Kartelowego może przewodniczący Sądu Kartelowego postanowienie swoje uchylić w całości lub częściowo zmienić.

Przeciw nałożeniu kary porządkowej sędzia kartelowy może się odwołać w ciągu dni 14 do pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, który rozstrzyga ostatecznie.

Do ściągania i użycia kary porządkowej stosuje się przepisy, dotyczące grzywien w postępowaniu karnosądowym.

Par. 14.

Do orzekania w sprawach dyscyplinarnych sędziów kartelowych powołany jest sąd dyscyplinarny wyższy (art. 137 par. 1 pkt. „b" i art. 139 prawa o ustroju sądów powszechnych (Dz. U.R.P. z 1932 r. Nr. 102, poz. 863).

Par. 15.

Do postępowania dyscyplinarnego przeciwko sędziom

kartelowym stosuje się odpowiednio przepisy art. 129 par. 1, 142--164, 167, 169--175, 177, 178, 180--187 prawa o ustroju sądów powszechnych.

Par. 16.

Od wyroku sądu dyscyplinarnego dla sędziów kartelowych nie ma odwołania.

Par. 17.

Przewodniczący sądu dyscyplinarnego przesyła odpis zapadłego wyroku wraz z uzasadnieniem Ministrowi Sprawiedliwości i pierwszemu prezesowi Sądu Najwyższego.

Wykonanie wyroku należy do Ministra Sprawiedliwości.

Rozdział III.
Skład orzekający Sądu Kartelowego.

Par. 18.

Po otrzymaniu sprawy przez Sąd Kartelowy przewodniczący (art. 6. ust. 2 ustawy o kartelach) niezwłocznie ustala dla niej skład sędziów kartelowych, wyznaczając doń po jednym sędzi z każdej listy, przy czym powinien brać pod uwagę charakter sprawy i specjalność sędziów. Wyznaczeni sędziowie kartelowi powinni otrzymać zawiadomienie o posiedzeniu sądowem przynajmniej na 7 dni przed jego terminem.

Sędziów Sądu Najwyższego wyznacza na posiedzenie Sądu Kartelowego jego przewodniczący po uprzednim porozumieniu z prezesami izb.

Rozdział IV.
Rozprawa sądowa. Wykonywanie orzeczeń.

Par. 19.

Sprawodawcą na posiedzeniu jest przewodniczący lub wyznaczony przezeń sędzia Sądu Najwyższego.

Rozprawą kieruje przewodniczący Sądu Kartelowego lub wyznaczony przezeń na posiedzenie sędzia Sądu Najwyższego.

Par. 20.

Sędziowie Sądu Najwyższego zajmują za stołem sędziowskim miejsca środkowe.

Par. 21.

W sprawach, podlegających rozpoznaniu na mocy art. 4, 5 i 7 ustawy o kartelach, udział prokuratora Sądu Najwyższego na posiedzeniu Sądu Kartelowego podlega przepisom art. 39 par. 2 prawa o ustroju sądów powszechnych.

Par. 22.

Przepisów art.40 prawa o ustroju sądów powszechnych nie stosuje się w postępowaniu przed Sądem Kartelowym.

Par. 23.

Wykonanie wyroków karnych Sądu Kartelowego (art.10 ustęp 4 i art. 14 ust. 2 zdanie drugie ustawy o kartelach) pierwszy prokurator Sądu Najwyższego poleca właściwemu prokuratorowi okręgowemu.

W celu wykonania innych orzeczeń Sąd Kartelowy wydaje tytuł egzekucyjny Ministrowi Przemysłu i Handlu. Przepisy kodeksu postępowania cywilnego (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 112, poz. 934) mają tu zastosowanie.

Osoby interesowane (art. 4. ust. 1 punkty 3 i 4 i ust.2 ustawy o kartelach) mają prawo otrzymania odpisu orzeczenia Sądu Kartelowego za opłatą, przewidzianą w przepisach o kosztach sądowych (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr. 93, poz. 805, art. 35, 36 i 38).

Rozdział V.
Regulamin Sądu Kartelowego.

Par. 24.

Sąd Kartelowy w swojem wewnętrznem urzędowaniu stosuje odpowiednio przepisy regulaminu Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 1932 r. (Dz. U.R.P. Nr. 110, poz. 911) oraz regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów apelacyjnych, okręgowych i grodzkich w sprawach karnych z dnia 1 grudnia 1932 r. (Dz. U.R.P.Nr.110,poz.909) --

co do urzędowania w sprawach karno-administracyjnych (art. 10 ustawy o kartelach).

Rozdział VI.
Przepisy przejściowe i końcowe.

Par. 25.

Kolegjum administracyjne Sądu Najwyższego deleguje do Sądu Kartelowego sześciu sędziów, wyznaczając jednego z nich na przewodniczącego.

Pełnienie obowiązków w Sądzie Kartelowym nie zwalnia sędziów Sądu Najwyższego od obowiązku urzędowania w Sądzie Najwyższym.

Par. 26.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

III.

Rozporządzenie Ministra Przemyłu i Handlu. z dnia 4 lipca 1933 r.

W SPRAWIE ZGŁASZANIA UCHWAŁ I POSTANOWIEŃ KARTELI
(Dz. U. 48 p. 382)

Na podstawie ustępu 3 art. 2 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o kartelach (Dz.U.R.P. Nr. 31, poz. 270) zarządzam co następuje:

Par. 1.

Zgłoszeniu podlegają uchwały i postępowania, określone w ust. 1 art. 1 ustawy o kartelach a dotyczące:

a) regulowania produkcji oraz zbytu pod względem ilościowym tudzież jakościowym, a w szczególności ich kontyngentowania oraz rejonowania;

b) odstępowania kontyngentów;

c) cen oraz warunków sprzedaży tudzież zakupu, jak również wstrzymania sprzedaży towarów dla poszczególnych odbiorców lub grup odbiorców;

d) unieruchomiania lub wykupu przedsiębiorstw, zarówno należących, jak i nienależących do kartelu, warunków unieruchomienia lub wykupu oraz sposobu pokrycia wynikających z tego wydatków;

e) ograniczenia oraz zakazu inwestycyj;

f) stosowania kar umownych;

g) stosowania rekompensat za ograniczenie produkcji lub zbytu;

h) stosowania rekompensat dla uczestników kartelu przy eksporcie, jak również dla odbiorców przetwarzających dany towar z przeznaczeniem na eksport;

i) świadczeń pieniężnych uczestników na rzecz kartelu;

j) przystępowania nowych uczestników do umowy lub wypowiedzenia jej dotychczasowym uczestnikom.

Par. 2.

Uchwały i postanowienia, określone w par. 1, należy zgłosić Ministrowi Przemysłu i Handlu w terminie 7 dni, od dnia ich powzięcia.

Par. 3.

Do dokonania zgłoszenia obowiązany jest organ kartelu reprezentujący kartel na zewnątrz, zaś w braku tego organu, każdy uczestnik uchwały lub postanowienia. Dokonanie zgłoszenia przez jednego z uczestników zwalnia od tegoż obowiązku uczestników pozostałych.

Zgłoszenie należy dokonać w języku polskim w 2 egzemplarzach, z których jeden powinien podpisać dokonywujący zgłoszenie.

Par. 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

IV.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu
z dnia 4 lipca 1933 r.

O REJESTRZE KARTELOWYM
(Dz. U. 48, p.383)

Na podstawie ust. 2 art. 3 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o kartelach (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 270) zarządzam co następuje:

Par. 1.

Do rejestru kartelowego wpisuje się w odpowiednie rubryki:

a) nazwę i siedzibę kartelu;
b) formę prawną kartelu;
c) cel i zakres działania;
d) wykaz artykułów (towarów), objętych działalnością kartelu;
e) datę powstania i czas działania;

f) imiona i nazwiska oraz miejsce zamieszkania osób uprawnionych do reprezentowania kartelu;
g) wykaz uczestników kartelu, ich siedzibę i przedmiot wytwórczości lub obrotu handlowego;
h) orzeczenia Sądu Kartelowego, dotyczące umów, uchwał i postanowień kartelowych;
i) decyzje Ministra Przemysłu i Handlu, zawieszające w całości lub w części wykonywanie umowy, uchwały i postanowienia, oraz dotyczące tych decyzyj orzeczenia Sądu Kartelowego;
j) likwidację kartelu.

W ten sposób uwidacznia się wszelkie zmiany wpisów.

Par. 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

V.

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 27 listopada 1935 r.

W SPRAWIE ZMIANY USTAWY Z DNIA 28 MARCA 1933 R. O KARTELACH.

(Dz. U. 86, p. 529)

Na podstawie art. 55 ust. 1) ustawy konstytucyjnej i ustawy z dnia 6 listopada 1935 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów (Dz.U. R.P. Nr. 81, poz. 501) postanawiam co następuje:

Art. 1.

W ustawie z dnia 28 marca 1933 r. o kartelach (Dz. U.R.P. Nr. 31, poz. 270) wprowadza się zmiany następujące:

1) art. 5 otrzymuje brzmienie następujące:

a) „W sprawach, wymienionych w art. 4, orzeka Minister Przemysłu i Handlu.

b) Orzeczenie to staje się prawomocne, jeżeli w ciągu 14 dni od jego doręczenia żaden z uczestników umowy, uchwały lub postanowienia, objętego orzeczeniem, nie wystąpi z wnioskiem do Sądu Kartelowego o uchylenie orzeczenia.

c) Wniosek nie wtrzymuje wykonania orzeczenia“;

2) w art. 7. skreśla się ustęp (2);

3) w art. 8 w ust. (1) dodaje się: zdanie:
„Taką samą moc ma prawomocne orzeczenie Ministra Przemysłu i Handlu (art. 5)“;
w ust. (2) wyrazy: „wystąpił z wnioskiem do Sądu Kartelowego, a orzeczenie tego Sądu“ zastępuje się wyrazami: „wydał przewidziane w art. 5 orzeczenie, które“;

4) w art. 10 ustęp (5) otrzymuje brzmienie następujące:
„Jeżeli mimo dwukrotnego prawomocnego ukarania zgłoszenie nie nastąpiło, Minister Przemysłu i Handlu może rozwiązać umowę bądź uchylić uchwałę lub postanowienie. Przepisy art. 5, ust. (2) i (3) stosuje się tu odpowiednio“;

5) w art. 11 ustęp (1) otrzymuje brzmienie następujące:
„Kto, będąc uczestnikiem umowy, uchwały lub postanowienia, określonych w art. 1, akty te wykonywa

pomimo ich nieważności z powodu braku formy pisemnej lub pomimo ich rozwiązania orzeczeniem Ministra Przemysłu i Handlu, choćby jeszcze nieprawomocnem, podlega karze grzywny do 500.000 zł. oraz karze aresztu do 2 lat; jeżeli uczestnikiem jest osoba prawna, karze aresztu podlegają jej reprezentanci";

6) art. 14 otrzymuje brzmienie następujące:

a) Zgłoszenia do rejestru kartelowego oraz poświadczone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu wyciągi z rejestru kartelowego, wydane na prośbę interesowanych, podlegają opłatom stemplowym, które określi w drodze rozporządzenia Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu. Koszty ogłoszeń w Monitorze Polskim, przewidzianych w art. 3), ust. (3), ponoszą zgłaszający uczestnicy umów, uchwał i postanowień, podlegających zgłoszeniu do rejestru Kartelowego

b) Sąd Kartelowy, oddalając wniosek o uchylenie orzeczenia Ministra Przemysłu i Handlu (art. 5 i 10 ust. 5), zasądzi od strony, która wystąpiła z wnioskiem, opłaty sądowe, w kwocie, nie przewyższającej 20.000 zł, oraz koszty postępowania. W sprawach karnych, Sąd Kartelowy zasądza koszty na zasadach ogólnych oraz opłaty, jak w sądzie I instancji.

Art. 2.

1) Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu oraz Ministrowi Sprawiedliwości, każdemu we właściwym zakresie działania.

2) Upoważnia się Ministra Przemysłu i Handlu do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu z dnia 28 marca 1933 r. o kartelach (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 270) z uwzględnieniem zmian, wprowadzonych dekretem niniejszym.

Art. 3.

Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

VI.

Rozporządzenie Ministra Skarbu
z dnia 13 października 1936 r.

WYDANE W POROZUMIENIU Z MINISTREM PRZEMYSŁU I HANDLU O OPŁATACH STEMPLOWYCH, WIĄŻĄCYCH SIĘ Z REJESTREM KARTELOWYM
(Dz. U. 81, p. 561)

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o kartelach, w brzmieniu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 listopada 1935 r. (Dz.U.R.P. Nr. 86, poz. 529), zarządzam co następuje:

Par. 1.

Zgłoszenie, którego celem jest wpisanie utworzenia kartelu do rejestru kartelowego (pierwszy spis) na podstawie umowy, określonej w art. 1 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o kartelach (Dz.U.R.P. Nr. 31, poz. 270) albo na podstawie uchwały lub postanowienia, wymienionych

w par. 1. rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 4 lipca 1933 r. w sprawie zgłaszania uchwał i postanowień karteli (Dz.U.R.P.Nr. 48, poz. 382), podlega opłacie stemplowej w wysokości 500 zł.

W razie utworzenia kartelu drogą dwóch lub więcej dokumentów umownych zgłoszenie celem wpisu do rejestru kartelowego podlega opłacie stemplowej w wysokości iloczynu z pomnożenia 500 zł przez ilość dokumentów umownych.

Par. 2.

Zgłoszenie, którego celem jest wpisanie do rejestru kartelowego przedłużenia czasu działania kartelu, podlega opłacie stemplowej w wysokości 250 zł.

Wszelkie inne zgłoszenia celem uwidocznienia w rejestrze kartelowym danych, dotyczących kartelu, już wpisamego, podlegają opłacie stemplowej w wysokości 20 zł.

Par. 3.

Od zgłoszeń wymienionych w par. 1 i 2, należy uiścić tytułem opłaty stemplowej prócz kwot, przewidzianych w par. 1 i 2, po 50 gr za każdy załącznik oraz za każdy dalszy egzemplarz lub odpis zgłoszenia -- według zasad, podanych w art. 145 ustawy z dnia 1 lipca 1935 r. Nr. 64, poz. 404).

Par. 4.

Do opłat stemplowych, przewidzianych w par. 1 -- 3, stosuje się ustęp ostatni artykułu 140, art. 143, 150, 151, 152 (z wyjątkiem ustępu pierwszego) oraz art. 153 ustawy o opłatach stemplowych tudzież art. 175, 176, 180 i 182 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 10 października 1932 r., zawierającego przepisy wykonawcze do ustawy o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 842) -- mianowicie par. 180 ze zmianą, wynikającą z art. 13 ust. (2) ustawy z dnia 18 marca 1935 r. o pobieraniu odsetek od zaległości w podatkach państwowych i innych daninach publicznych oraz w składach i opłatach na rzecz prawnopublicznych instytucji ubezpieczeń (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 8, poz. 88).

Par. 5.

Do wyciągów z rejestru kartelowego, poświadczonych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, a wydawanych na prośbę interesowanych, nie stosuje się artykułu 157 ustawy o opłatach stemplowych. Wyciąg taki podlega opłacie stemplowej w kwocie 10 zł, bez względu na ilość stronic. Do tej opłaty stosuje się dwa ostatnie ustępy art. 154 oraz art. 161 ustawy o opłatach stemplowych tudzież ustęp pierwszy art. 188 rozporządzenia z dnia 10 października 1932 r., powołanego w p. 4.

Par. 6.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Będzie stosowane do zgłoszeń (par. 1 -- 4), które wpłyną począwszy od dnia wejścia rozporządzenia niniejszego w życie oraz do wyciągu z rejestrów (par. 5), które zostaną od tegoż dnia wydane.

VII.
Ustawa z dnia 13 lipca 1939 r.

O POROZUMIENIACH KARTELOWYCH
(Dz. U. 63, p. 418)

Pojęcia, forma i treść porozumień kartelowych.

Art. 1.

1) Przepisom ustawy niniejszej podlegają wszelkie porozumienia dwu lub więcej osób, zawarte w dowolnej formie prawnej, mające na celu kontrolę lub regulowanie produkcji, zbytu, cen albo warunków wymiany w jakiejkolwiek dziedzinie przemysłu lub handlu (kartele, syndykaty itp.).
2) Porozumienia kartelowe wymagają pod rygorem nieważności sporządzenia na piśmie oraz wpisania do rejestru kartelowego.
3) Przepisom ustawy niniejszej podlegają również zrzeszenia przemysłowe, utworzone na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowym, jeżeli prowadzą działalność kartelową.

Art. 2.

Minister Przemysłu i Handlu może żądać pod rygorem rozwiązania porozumienia kartelowego (art.10) uzupełnienia celów, określonych w porozumieniu kartelowym, dodatkowymi celami gospodarczymi, związanymi z interesami Państwa.

Rejestracja porozumień kartelowych.

Art. 3.

1) Każde porozumienie kartelowe i jego zmiana podlegają zgłoszeniu do rejestru kartelowego, prowadzonego przez Ministra Przemysłu i Handlu i wchodzą w życie po wpisaniu do rejestru kartelowego.
2) Orzeczenie Ministra Przemysłu i Handlu o wpisaniu lub odmowie wpisu porozumienia kartelowego winno być wydane w ciągu najdalej 2 miesięcy od dnia zgłoszenia porozumienia.
3) Obowiązek zgłoszenia ciąży na każdym uczestniku porozumienia. Zgłoszenie, dokonane prawidłowo przez jednego z uczestników, zwalnia pozostałych uczestników od tego obowiązku.

Art. 4.

1) Minister Przemysłu i Handlu odmówi wpisu, jeżeli

uzna, że zgłoszone porozumienie kartelowe albo jego zmiana nie odpowiadają postanowieniom art. 2.
2. Od odmownego orzeczenia Ministra Przemysłu i Handlu służy każdemu uczestnikowi porozumienia kartelowe w ciągu 14 dni od dnia jego doręczenia odwołanie do Sądu Kartelowego, którego orzeczenie jest prawomocne.

Art. 5.

1. Wpisy w rejestrze kartelowym nie mogą zawierać danych, naruszających tajemnicę handlową.
2. Wpisy te będą w wyciągu ogłaszane w Monitorze Polskim na koszt uczestników porozumienia.
3. Każdemu służy prawo przeglądania rejestru kartelowego. Dokumenty, na których podstawie dokonano wpisu, nie mogą być przeglądane.

Art. 6.

Zgłoszenia do rejestru kartelowego oraz wyciągi z rejestru, wydawane osobom prywatnym przez Ministra Przemysłu i Handlu, podlegają opłatom stemplowym, których wysokość i sposób uiszczania określi rozporządzenie Ministra Skarbu, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 7.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu określi

szczegółowe przepisy co do sposobu i formy zgłaszania porozumień kartelowych oraz powziętych w ich ramach uchwał do rejestru kartelowego, jak również sposób prowadzenia rejestru kartelowego, dokonywania w nim wpisów oraz ogłaszania wyciągów z rejestru kartelowego w Monitorze Polskim.

Przedterminowe odstąpienie od porozumienia kartelowego.

Art. 8.

1. Każdy uczestnik może za zgodą reszty uczestników bez wypowiedzenia odstąpić od porozumienia kartelowego przed upływem czasu, na jaki je zawarto, jeżeli porozumienie ogranicza jego działalność gospodarczą niezgodnie z celami porozumienia.
2. W razie braku zgody pozostałych uczestników na przedterminowe odstąpienie od porozumienia, orzeka o tym Minister Przemysłu i Handlu na wniosek odstępującego uczestnika w ciągu 30 dni po otrzymaniu wniosku.
3. Od orzeczenia Ministra Przemysłu i Handlu służy każdemu uczestnikowi porozumienia w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia prawo odwołania się do Sądu Kartelowego, który orzeka o utrzymaniu lub uchyleniu orzeczenia Ministra Przemysłu i Handlu w trybie, określonym w art. 13.

Nadzór nad wykonaniem porozumień kartelowych.

Art. 9.

1) Minister Przemysłu i Handlu sprawuje nadzór nad wykonywaniem porozumień kartelowych.
2) Uczestnicy porozumienia kartelowego są obowiązani do okazywania Ministrowi Przemysłu i Handlu lub osobie przez niego upoważnionej na pisemne żądanie ksiąg handlowych i dokumentów oraz do udzielenia wszelkich danych porozumienia kartelowego.

Art. 10.

1) Jeżeli porozumienie kartelowe lub sposób jego wykonania wyrządza szkodę interesom gospodarki narodowej, w szczególności, jeżeli nie prowadzi do osiągnięcia celów gospodarczych, określonych w danym porozumieniu, bądź powoduje gospodarczo nieusprawiedliwioną zwyżkę cen lub utrzymania cen na poziomie gospodarczo nieusprawiedliwionym albo spadek zbytu, -- Minister Przemysłu i Handlu orzeknie rozwiązanie porozumienia kartelowego w całości lub w części.
2) Rozwiązanie międzynarodowego rozwiązania kartelowego można orzec tylko w stosunku do polskich jego uczestników.

Art. 11.

1) Każdy uczestnik rozwiązanego porozumienia może w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia odwołać się do Sądu Kartelowego, który orzeczenie utrzymuje w mocy albo uchyla w całości lub w części.
2) Odwołanie nie wstrzymuje wykonania zaskarżonego orzeczenia.

Art. 12.

1) Ustanawia się przy Sądzie Najwyższym Sąd Kartelowy.
2) Sąd orzeka w składzie 5 członków: 3 sędziów Sądu Najwyższego, delegowanych przez Kolegium Administracyjne, z których jeden jest przewodniczącym, oraz 2 członków, wyznaczonych z dwóch list osób, posiadających szczególną znajomość stosunków gospodarczych oraz inne kwalifikacje, wymagane od sędziów handlowych, po jednym z każdej listy.
3) Minister Sprawiedliwości ustala listy:
   a) pierwszą po wysłuchaniu opinii Ministra Przemysłu i Handlu, Ministra Skarbu, Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, Ministra Opieki Społecznej oraz Ministra Spraw Wewnętrznych,
   b) drugą spośród kandydatów, wskazanych w potrójnej liczbie przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych.

4. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości, wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, określi prawa i obowiązki członków, wyznaczonych z list, okres ich urzędowania, tryb powoływania i zwalniania oraz sposób wyznaczania do orzekania w poszczególnych sprawach.

Art. 13.

1. Sąd Kartelowy przy rozpoznawaniu odwołań stosuje odpowiednie przepisy kodeksu postępowania cywilnego, przy czym:
   a) Minister Przemysłu i Handlu lub osoba przez niego upoważniona ma prawa strony,
   b) postępowanie przed Sądem Kartelowym toczy się według przepisów o postępowaniu przed sądem okręgowym,
   c) Sąd Kartelowy może dopuścić dowody na ustne przyrzeczenie, dane przy, przed lub po sporządzeniu dokumentu, choćby z nim nie były zgodne,
   d) Sąd Kartelowy uchyli jawność rozprawy lub jej części, jeżeli jawność zagrażałaby interesowi publicznemu, a może ją uchylić na wniosek jednej ze stron, jeżeli podane przez nią przyczyny uzna za uzasadnione, w szczególności, jeżeli jawność narażałaby stronę na ujawnienie tajemnicy handlowej,

   e) prokurator może według swego uznania brać udział w rozprawie i przedstawiać swoje wnioski,
   f) orzeczenie Sądu Kartelowego jest prawomocne.
2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu wyda w drodze rozporządzenia przepisy wykonawcze o trybie postępowania w Sądzie Kartelowym.

Art. 14.

Orzeczenie Sądu Kartelowego oraz prawomocne orzeczenia Ministra Przemysłu i Handlu (art. 10) wiążą wszelkie władze i sądy.

Przepisy karne.

Art. 15.

1. Kto wbrew przepisom ustawy niniejszej nie dopełnia obowiązku zgłoszenia do rejestru kartelowego zawarcia lub zmian porozumienia kartelowego, podlega karze grzywny do 100.000 zł, którą orzeka Minister Przemysłu i Handlu.
2. Skazany orzeczeniem Ministra Przemysłu i Handlu może w terminie zawitym 14-dniowym od dnia doręczenia orzeczenia zwrócić się do władzy orzekającej z żądaniem skierowania sprawy do Sądu Kartelowego.
3. Sąd Kartelowy orzeka prawomocnie, stosując odpowiednie przepisy o postępowaniu w sprawach karno-admi-

nistracyjnych (art. 640--648 kodeksu postępowania karnego).

4) Za grzywny, orzeczone w myśl artykułu niniejszego przeciwko osobom prawnym, odpowiadają solidarnie reprezentanci tych osób.

5) W toku postępowania karnego reprezentanci osób prawnych, wobec których orzeczono odpowiedzialność solidarną w myśl ustępu 4, mają prawa oskarżonego.

Art. 16.

1) Kto wykonywa porozumienie kartelowe, nieważne z powodu braku formy pisemnej lub niewpisania do rejestru kartelowego albo rozwiązane orzeczeniem Ministra Przemysłu i Handlu, podlega karze grzywny do 500.000 zł i aresztu do lat dwóch, bądź tylko grzywny do 500.000 zł.

2) Za grzywny, orzeczone w myśl artykułu niniejszego przeciwko osobom prawnym, odpowiadają solidarnie reprezentanci tych osób.

Art. 17.

Kto nie dopuszcza osoby, upoważnionej przez Ministra Przemysłu i Handlu, do przeglądania ksiąg i dokumentów lub do sporządzania z nich odpisów albo nie wykonywa zarządzeń co do ich okazania lub złożenia, podlega ka-

rze grzywny do 10.000 zł lub aresztu do 6 miesięcy albo obu tym karom łącznie.

Art. 18.

1) Kto przy wykonywaniu obowiązków, wynikających z ustawy niniejszej, składa wobec władzy nadzorczej świadomie nieprawdziwe zeznania albo przedstawia fałszywe dowody lub dane, podlega karze aresztu do roku i grzywny, bądź tylko grzywny.

2) Tym samym karom podlega, kto stosuje represje względem świadka lub biegłego z powodu zeznań, złożonych przez nich przed sądem albo względem osoby z powodu wyjaśnień, złożonych przez nią na żądanie władzy nadzorczej, jeżeli czyn ten nie stanowi przestępstwa, zagrożonego karą surowszą.

Art. 19.

Sprawy o przestępstwa, określone w art. 16, 17 i 18, należą do właściwości sądu okręgowego, który orzeka w składzie 3 sędziów według przepisów kodeksu postępowania karnego, przy czym:

a) ściganie następuje na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu,

b) osoba, upoważniona przez Ministra Przemysłu i Handlu, może popierać oskarżenie obok prokuratora i ma prawa oskarżyciela publicznego,

c) w toku postępowania karnego reprezentanci osób prawnych, wobec których orzeczono odpowiedzialność solidarną w myśl art. 16 ust. 2, mają prawa oskarżonego; niestawiennictwo tych reprezentantów nie jest jednak przeszkodą do rozstrzygnięcia sprawy i nie czyni orzeczenia w stosunku do nich zaocznym.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 20.

1) Porozumienia kartelowe, istniejące w dniu wejścia w życie ustawy niniejszej, będą rozwiązane przez Ministra Przemysłu i Handlu w ciągu dwu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej, jeżeli treść ich nie będzie odpowiadać postanowieniom art. 2.
2) Przepis art. 10 ma tu zastosowanie.

Art. 21.

1) Sprawy, zawisłe w Sądzie Kartelowym lub w innych sądach przed wejściem w życie ustawy niniejszej, należy rozpoznawać aż do ich ukończenia według przepisów dotychczasowych.
2) Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą ustawa o kartelach z dnia 28 marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 31, poz. 270), zmieniona dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 listopada 1935 r. (Dz. U.R.P. Nr. 86, poz. 529).

Art. 22.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom: Przemysłu i Handlu, Sprawiedliwości oraz Skarbu.

Art. 23.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

VIII.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 kwietnia 1932 r.

W SPRAWIE REGULOWANIA OBROTU WĘGLA (Dz. U. 29, p. 294)

Na podstawie art. 44 ust.6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U.R.P.Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

Art. 1.

Ministrowi Przemysłu i Handlu służy prawo regulowania i kontroli obrotu węgla, tak w dziedzinie obrotu krajowego, jak i zagranicznego.

W szczególności Ministrowi Przemysłu i Handlu służy prawo:

a) kontroli wydobycia, zapasów i zbytu węgla na kopalniach, zarówno pod względem administracyjnym, jak i handlowym;

b) wydawania w porozumieniu z Ministrem Skarbu zakazów przywozu lub wywozu węgla, w ogóle lub częściowo, pewnych tylko gatunków lub z poszczególnych kopalń, oraz przez pewne tylko punkty graniczne;

c) normowanie zbytu węgla na rynku krajowym, zarówno ogólnie, jak i dla poszczególnych produkujących kopalń i przy uwzględnieniu ustalanych przez Ministra Komunikacji zdolności przewozowych kolei, a w szczególności regulowania cen węgla w sprzedaży z kopalń na rynek krajowy;

d) przymusowego zrzeszenia przedsiębiorstw węglowych i ich związków w celu normowania produkcji oraz zbytu węgla w kraju i zagranicą, ustanawiania składek członków tych przymusowych organizacyj dla tworzenia funduszów, potrzebnych dla osiągnięcia celów i zadań tych organizacyj i wykonywania kontroli nad ich działalnością; statuty tych organizacyj zatwierdza lub nadaje Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu;

e) stanowienia, że dobrowolne organizacje przemysłu węglowego otrzymują w granicach postanowień p. d) niniejszego artykułu charakter prawny organizacyj przymusowych.

Art. 2.

Zarządy przedsiębiorstw węglowych i ich związków,

upoważnionych przez nie do sprzedaży węgla oraz inne osoby, zajmujące się sprzedażą lub przewozem węgla, winny na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu przedstawiać w celu dokonania kontroli wszelkie dokumenty, rachunki, oferty i korespondencje, odnoszące się do produkcji, zbytu i przewozu węgla.

Przy wykonywaniu tej kontroli zastrzega się zachowanie ścisłej poufności co do stanu interesów kontrolowanych przedsiębiorstw, jak i co do wszelkich wogóle faktów, ujawnionych przy dokonywaniu tej kontroli.

Dane i informacje, otrzymane przy wykonywaniu kontroli nie mogą być w żadnym wypadku użyte dla celów podatkowych.

Art. 3.

Wysokość kosztów kontroli, wynikających z niniejszego rozporządzenia, określa zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu, a ponoszą je poszczególne organizacje lub przedsiębiorstwa węglowe.

Art. 4.

W przypadku istniejącego lub grożącego braku węgla na rynku krajowym lub pewnych jego ośrodkach:

a) Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych może ustanowić plan zaopatrzenia ludności w węgiel oraz wyznaczyć

kontyngenty, przeznaczone dla dostawy do poszczególnych ośrodków; rozdział wyznaczonego dla danego ośrodka kontyngentu pomiędzy poszczególne składnice oraz kontrola cen w tych składnicach będzie należała do kompetencji Ministra Spraw Wewnętrznych;

b) Ministrowi Przemysłu i Handlu będzie służyło prawo: 1) dokonywania podziału poszczególnym kopalniom kontygentu na rynek wewnętrzny i zagraniczny, 2) normowania wywozu węgla z kopalń na rynek wewnętrzny i zagraniczny w ramach zdolności przewozowej kolei, a nadto 3) zmiany kolejności transportów węgla dla poszczególnych odbiorców w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.

Art. 5.

Przez węgiel w znaczeniu niniejszego rozporządzenia rozumie się węgiel kamienny, węgiel brunatny, koks i brykiety.

Art. 6.

Winny wykroczenia przeciw zakazowi wywozu węgla zagranicę podlega karze grzywny w wysokości do 10 zł od tony wywiezionego węgla, lub aresztu do trzech miesięcy, lub obu karom łącznie.

Winny naruszenia innych postanowień niniejszego roz-

porządzenia, jakoteż rozporządzeń i zarządzeń wydanych na jego podstawie, podlega karze grzywny do wysokości 3.000 zł lub aresztu do trzech miesięcy, lub obu karom łącznie.

Karę wymierza wyższy urząd górniczy; Minister Przemysłu i Handlu może w drodze rozporządzenia przekazać orzecznictwo karno-administracyjne okręgowym urzędom górniczym.

Art. 7.

Rozporządzenie niniejsze nie narusza przepisów ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych (Dz.U.R.P. Nr. 80, poz. 777).

Art. 8.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych, Skarbu i Komunikacji, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 9.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. w sprawie regulowania obrotu węgla (Dz.U.R.P. Nr. 86, poz. 667).

IX.

Ustawa z dnia 18 marca 1932 r.

W SPRAWIE REGULOWANIA STOSUNKÓW W PRZEMYŚLE NAFTOWYM.

(Jednolity tekst ogłoszony w Dz.U.7,p.83 z 1936 r.)

Art. 1.

1) W celu regulowania wydobycia i przerobu oleju skalnego (ropy naftowej) i gazu ziemnego, obrotu tymi surowcami i produktami naftowymi, tj. produktami, uzyskiwanymi z tych surowców, Ministrowi Przemysłu i Handlu przysługuje prawo do wydawania rozporządzeń i zarządzeń w zakresie:
   a) wydawania, w razie uzasadnionej potrzeby, zakazów przywozu i wywozu oleju skalnego oraz zakazów przywozu produktów naftowych;
   b) podwyższania i zniżania stawek celnych oraz zwalniania od ceł wymienionych wyżej surowców i produktów -- w porozumieniu z Ministrem Skarbu;
   c) scentralizowania w jednolitej organizacji całko-

witego obrotu zagranicznego tak olejem skalnym, jako też produktami naftowemi;

d) regulowania cen oleju skalnego po wysłuchaniu zainteresowanych grup w drodze ustalonego przez Ministra Przemysłu i Handlu arbitrażu; przepis ten nie dotyczy ropy bruttowej, zakupionej przez Państwową Fabrykę Olejów Mineralnych „Polmin" na podstawie ustawy z dnia 1 maja 1923 r. (Dz.U.R.P. Nr. 55, poz. 387), która to ustawa zachowuje nadal swą moc prawną;

e) regulowania obrotu olejem skalnym w drodze zorganizowania producentów-rafinerów i rafinerów czystych z jednej strony, a producentów czystych oleju skalnego z drugiej, na zasadzie równorzędności obu tych grup, z zastrzeżeniem na wypadek powstania między niemi różnic arbitrażu, ustalonego przez Ministra Przemysłu i Handlu; przepis ten nie dotyczy ropy bruttowej, zakupionej przez Państwową Fabrykę Olejów Mineralnych „Polmin" na podstawie wymienionej w punkcie d) ustawy z dnia 1 maja 1923 r.;

f) ustalenia -- po wysłuchaniu zainteresowanych grup -- przydziału kontyngentów oleju skalnego dla poszczególnych zakładów przeróbczych, przy uwzględnieniu ich zdolności przeróbczej, oraz

przy szczególnym uwzględnieniu przedsiębiorstw, posiadających własną produkcję oleju skalnego, wreszcie specjalnych warunków, będących w ruchu zakładów przeróbczych, należących do przedsiębiorstw niniejszych; przydzielone kontyngenty nie mogą być przenoszone na inne przedsiębiorstwa, ani też organizacje, z wyjątkiem kontyngentów, nieprzekraczających dla jednego przedsiębiorstwa 1.000 ton rocznie, które z przyczyn uzasadnionych wolno będzie przenosić na inne przedsiębiorstwa lub organizacje za każdorazowem zezwoleniem Ministra Przemysłu i Handlu, jednakowoż na okres nie dłuższy od lat 4, a po upływie tego terminu i te kontyngenty nie będą mogły być przenoszone; ropa bruttowa uważana jest za produkcję własną „Polminu";

g) ustalania globalnych kontyngentów produktów naftowych, przeznaczonych tak do zdobycia na rynku wewnętrznym, jak i zagranicznym, i podziału tych kontyngentów pomiędzy poszczególne przedsiębiorstwa; te z przedsiębiorstw mniejszych, które wytwarzają rocznie do 4.000 ton produktów naftowych, a których zakłady, według uznania Ministra Przemysłu i Handlu, nie są w możności wytwarzać produktów odpowiadających wymaganiom rynków za-

granicznych, będą mogły zwalniać się od eksportu przez uiszczenie opłat wyrównawczych od ilości produktów sprzedanych w kraju ponad przyznany im kontyngent wewnętrzny; opłaty te określa Minister Przemysłu i Handlu w wysokości nieprzekraczającej różnicy między ceną krajową a eksportową danego produktu; uzyskane z opłat powyższych sumy mogą być przeznaczone przez Ministra Przemysłu i Handlu na rzecz popierania wiertnictwa naftowego lub rozdzielanie pomiędzy przedsiębiorstwa, niekorzystające z powyższych zwolnień, w stosunku do ilości, o jakie ich kontyngent wewnętrzny uległ zmniejszeniu wskutek tych zwolnień;

h) ustalanie norm karnych za przekraczanie przyznanych poszczególnym zakładom kontyngentów sprzedaży produktów naftowych na rynek wewnętrzny w granicach do wysokości ceny krajowej danych produktów; przepis ten nie narusza ważności przepisu punktu g) niniejszego artykułu, dotyczącego zwalniania się od eksportu; fundusze, płynące z tych kar, Minister Przemysłu i Handlu przeznaczy na poparcie wiertnictwa naftowego;

i) tworzenia zapasów tak oleju skalnego, jak i produktów naftowych w równym stosunku do przyznanych kontyngentów przeróbczych ropy, przy uznawaniu tych zapasów za równoważnik eksportu;

j) tworzenia i rozwiązywania przymusowych organizacyj przemysłu naftowego, obejmujących bądź jego całość, bądź poszczególne działy, przyczem winny być do tych organizacyj zastosowane wyłuszczone powyżej zasady, organizacja zaś przymusowa obrotu zagranicznego winna być utworzona najdalej w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, gdyby do tego terminu nie powstała tego rodzaju jednolita organizacja dobrowolna, odpowiadająca zasadzie, zawartej w punkcie c) niniejszego artykułu; statuty organizacyj przymusowych wydaje lub zatwierdza Minister Przemysłu i Handlu; statuty mogą nadawać tym organizacjom osobowość prawną i przewidywać powoływanie stałych sądów polubownych, jako właściwych do rozstrzygania wszystkich lub niektórych spraw spornych, wynikających z działalności tych organizacyj;

k) racjonalizacji przeróbki oleju skalnego -- na wniosek właściwej organizacji przemysłu naftowego, powołanej na podstawie pkt. j);

l) regulowania -- po wysłuchaniu organizacyj przemysłu naftowego -- cen produktów naftowych na rynku wewnętrznym; w celu równomiernego rozłoże-

nia skutków stąd płynących między wszystkie przedsiębiorstwa przeróbcze może być wprowadzone wspólne rozliczenie utargu;

m) zapobiegania marnotrawstwu naturalnych zasobów surowca naftowego, na wypadek odkrycia nowego złoża oleju skalnego lub gazu ziemnego i uzyskania nadmiernej produkcji, przez zabezpieczenie racjonalnego zużycia możliwie całej produkcji oraz przez odpowiednie dostosowanie planu gospodarczego;

n) badań i kontroli wytwórczości, obrotów i zapasów tak surowców naftowych, jak i produktów, z nich uzyskiwanych;

o) dysponowania funduszami, powstałemi na zasadzie przepisów niniejszej ustawy, a przeznaczonymi na popieranie wiertnictwa naftowego; w tym celu Minister Przemysłu i Handlu może utworzyć Fundusz Popierania Wiertnictwa Naftowego i nadać temu funduszowi charakter osoby prawnej.

2) O zaliczeniu przedsiębiorstw od kategorji przedsiębiorstw mniejszych w rozumieniu ust. 1) pkt. f) i g) orzeka Minister Przemysłu i Handlu.

Art. 2.

Rozporządzenia i zarządzenia, regulujące obrót innemi płynnemi materiałami napędowemi, niż objęte art. 1, a w szczególności mieszankami spirytusowemi, wydawane będą w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Rolnictwa.

Art. 3.

1) Zarządy przedsiębiorstw naftowych produkcyjnych, przeróbczych i handlowych, oraz przedsiębiorstw, handlujących innemi płynnemi materiałami napędowemi, są obowiązane na żądanie Ministra Przemysłu i Handlu do przedstawienia wszelkich ksiąg, rachunków i korespondencji, do udzielenia wiadomości i okazywania urządzeń zakładowych i planów, odnoszących się do produkcji, przerobu, przechowywania, zbytu i dostawy surowca i produktów tak pod względem ilościowym, jak i jakościowym, jak również odnoszących się do zastosowanych metod przemysłowych, ponoszonych kosztów własnych i uzyskiwanych cen.

2) Co do stanu interesów badanych przedsiębiorstw oraz co do wszelkich wogóle faktów, stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, winna być zachowana ścisła poufność; dane te mogą być o tyle ujawniane, o ile z natury rzeczy będzie to niezbędne przy tworzeniu organizacyj, wymienionych w art. 1 pod punktem j).

3) Informacje, otrzymane przy przeprowadzeniu badań

i kontroli, nie mogą być w żadnym razie użyte dla celów podatkowych.

Art. 4.

Koszty, połączone z zastosowaniem punktów j) oraz n) art. 1 niniejszej ustawy, może Minister Przemysłu i Handlu nałożyć na przedsiębiorstwa lub ich organizacje.

Art. 5.

1) Winny naruszenia postanowień art. 3 niniejszej ustawy oraz rozporządzeń i zarządzeń, wydanych na jej podstawie, podlega karze grzywny do 3.000 zł lub karze aresztu do 3 miesięcy albo obu karom łącznie.
2) Kary wymierza Wyższy Urząd Górniczy, a jeżeli naruszenie nastąpiło w zakresie obowiązków, ciążących na zakładach handlowych, władze administracji ogólnej I instancji.
3) Grzywny przeznacza się na popieranie wiertnictwa naftowego.

Art. 6.

Wszystkie należności, określone przez Ministra Przemysłu i Handlu na podstawie ustawy niniejszej, będą ściągane w drodze administracyjnej.

Art. 7.

1) Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy traci

moc obowiązującą ustawa z dnia 10 kwietnia 1924 r. w przedmiocie zakazu wywozu ropy poza obszar celny Państwa (Dz.U.R.P. Nr. 41, poz. 435).
2) Ustawa niniejsza nie narusza mocy prawnej ustawy z dnia 2 maja 1919 r. o wyłącznem upoważnieniu Państwa do zakładania rurociągów, służących do prowadzenia gazów ziemnych, regulowania produkcji i zużytkowania jej (Dz.U.R.P. Nr. 39, poz. 292), oraz zmieniającego niektóre jej postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz.U.R.P. Nr. 38, poz. 362).

Art. 8.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 9.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

X.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30 stycznia 1936 r.

O ORGANIZACJI PRZYMUSOWEJ „POLSKI EKSPORT NAFTOWY" (Dz. U. 10, poz. 99).

Na podstawie art. 1 pkt. a), c), g), h), j), k) ustawy z dnia 18 marca 1932 r. w sprawie regulowania stosunków w przemyśle naftowym, zmienionej dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r., w jednolitem brzmieniu obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 stycznia 1936 r. (Dz. U.R.P. Nr. 7, poz. 83), zarządzam co następuje:

Par. 1.

Dla celów obrotu zagranicznego (przywóz i wywóz) olejem skalnym i produktami naftowemi utrzymuje się organizację przymusową „Polski Eksport Naftowy" z siedzibą we Lwowie, powołaną do życia rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12 października 1932 r. w sprawie przymusowej organizacji obrotu zagranicznego olejem skalnym i produktami naftowemi (Dz. U.R.P. Nr. 89, poz. 754).

Par. 2.

Organizacja „Polski Przemysł Naftowy" posiada osobowość prawną.

Statut organizacji i jego zmiany ogłasza się w Dzienniku Urzędowym „Monitor Polski".

Par. 3.

Uczestnikami organizacji „Polski Eksport Naftowy" są wszystkie, znajdujące się na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorstwa naftowo-rafineryjne, gazolinowe i inne, wytwarzające produkty naftowe.

Par. 4.

Nadzór nad organizacją „Polski Eksport Naftowy" sprawuje Minister Przemysłu i Handlu przez powołanego przez siebie Komisarza Rządowego.

Szczególny zakres działalności i upoważnień Komisarza Rządowego określa statut organizacji „Polski Eksport Naftowy".

Par. 5.

Koszty, połączone z nadzorem, sprawowanym przez Komisarza Rządowego, ponosi „Polski Eksport Naftowy"

w wysokości, ustalonej przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Par. 6.

Przedsiębiorstwa, należące do organizacji, obowiązane są wydzielać dla eksportu z wszystkich wytwarzanych przez siebie produktów określony procent wytwórczości. Ilości produktów, wydzielone dla eksportu, stanowią masę eksportową, która nie może być zbywana na rynku krajowym.

Stosunek masy eksportowej do wytwórczości, wyrażony w procencie, będzie oznaczany dla każdego produktu oddzielnie na podstawie danych statystycznych wytwórczości i zbytu krajowego. Szczegółowe zasady obliczeń ustala statut „Polskiego Eksportu Naftowego".

Procenty masy eksportowej mogą być zmienione na wniosek Komisarza Rządowego w razie poważnych zmian w produkcji surowca, konsumpcji wewnętrznej lub innych ważnych okoliczności.

Minister Przemysłu i Handlu może zarządzić, by masa eksportowa, przypadająca na przedsiębiorstwa, zrzeszone w dobrowolnych organizacjach, regulujących obrót krajowy, była obliczana dla tych przedsiębiorstw globalnie.

Par. 7.

Przedsiębiorstwa naftowo-rafineryjne, które według

uznania Ministra Przemysłu i Handlu odpowiadają warunkom, wymienionym w art. 1 pkt. g) ustawy z 18 marca 1932 r. w brzmieniu obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 stycznia 1936 r., będą mogły zwalniać się od eksportu przez uiszczanie opłat, wynoszących:

a) dla przedsiębiorstw o wytwórczości do 600 ton rocznie -- 10 procent różnicy między ceną krajową a eksportową danego produktu;
b) dla przedsiębiorstw o wytwórczości do 1.300 ton rocznie -- 40 procent tej różnicy;
c) dla przedsiębiorstw o wytwórczości do 3.000 ton rocznie -- 65 procent tej różnicy;
d) dla przedsiębiorstw o wytwórczości do 4.000 ton rocznie -- 75 procent tej różnicy.

Par. 8.

Przedsiębiorstwa gazolinowe, które według uznania Ministra Przemysłu i Handlu odpowiadają warunkom, wymienionym w art. 1 pkt. g) ustawy, będą mogły zwalniać się od eksportu przez uiszczanie opłat, wynoszących:

a) dla przedsiębiorstw o wytwórczości do 300 ton rocznie -- 10 procent różnicy między ceną krajową a eksportową danego produktu;
b) dla przedsiębiorstw o wytwórczości do 4.000 ton rocznie -- 80 procent tej różnicy.

Par. 9.

Przedsiębiorstwa, które chcą uzyskać uznanie Ministra Przemysłu i Handlu o zaliczeniu ich do przedsiębiorstw mniejszych, nie będących w możności wytwarzania produktów, odpowiadających wymaganiu rynków zagranicznych (art. 1 ust. (1), pkt. g) i ust. (2) ustawy), muszą składać za pośrednictwem Zarządu „Polskiego Eksportu Naftowego" podania wraz z oświadczeniem o zamierzonej wytwórczości w danym roku kalendarzowym.

Jeżeli na zasadzie orzeczenia Ministra Przemysłu i Handlu przedsiębiorstwu służy prawo korzystania ze zwolnień, wymienionych w par. 7 i 8 rozporządzenia niniejszego, Zarząd „Polskiego Eksportu Naftowego" zaliczy je do odpowiedniej grupy, przewidzianej w tych paragrafach.

Par. 10.

Przedsiębiorstwa, które nie przerabiają surowca lub półproduktów we własnym zakładzie, lecz oddają je do przeróbki innym przedsiębiorstwom, nie mogą korzystać z ulg, przewidzianych w art. 1 pkt. g) zdaniu drugiem ustawy.

Par. 11.

Przedsiębiorstwa, zaliczone do jednej z grup, wymienionych w par. 7 i 8 rozporządzenia niniejszego, mogą swą wytwórczość rozłożyć dowolnie na poszczególne

miesiące roku kalendarzowego. Wysyłki na rynek krajowy w jednym miesiącu nie mogą być jednak większe:

a) dla przedsiębiorstw o wytwórczości do 600 ton, a przedsiębiorstw gazolinowych do 300 ton -- niż jedna trzecia,
b) dla przedsiębiorstw o wytwórczości ponad 600 do 1.200 ton, z wyłączeniem gazolinowych -- niż jedna piąta,
c) dla przedsiębiorstw o wytwórczości powyżej 1.300 ton do 4.000 ton, a przedsiębiorstw gazolinowych powyżej 300 ton do 4.000 ton -- niż jedna ósma, całorocznej wytwórczości, choćby z wytwórczości miesięcznej inaczej wynikało.

Par. 12.

Komisarz Rządowy zawiadamia organa kontroli skarbowej sprawujące nadzór nad zakładami, o ilościach produktów, które poszczególne zakłady będą uprawnione wysyłać w danym miesiącu na rynek krajowy.

Odpis tego zawiadomienia otrzymuje właściwy zakład.

Par. 13.

Opłaty, przewidziane w par. 7. i 8 rozporządzenia niniejszego, za ilości, zwolnione od eksportu i wysyłane w danym miesiącu na rynek krajowy, powinny być obliczane w miesiącu następnym.

Obliczenie to jest prowizoryczne i opiera się na cenach krajowych, ustalonych dla miesiąca obliczeniowego, oraz na cenach eksportowych za ostatni okres kwartalny, co do którego ustalono ceny.

Ostateczne obliczenie opłat przeprowadza się po upływie roku kalendarzowego na podstawie ostatecznego rozliczenia masy eksportowej.

Sposób obliczenia cen krajowych i eksportowych ustala statut „Polskiego Eksportu Naftowego".

Obliczenie opłat (wymiar opłat), sporządzone przez „Polski Eksport Naftowy", podpisuje Komisarz Rządowy.

Par. 14.

Uiszczenie opłaty powinno nastąpić w terminie dni 14-tu od dnia otrzymania wymiaru.

Komisarz Rządowy może odroczyć termin zapłaty najwyżej o dalsze dni trzydzieści.

W razie nieuiszczenia opłaty w terminie będą wstrzymywane wysyłki z danego zakładu na rynek krajowy z masy eksportowej, aż do czasu zapłaty zaległych kwot.

Do zaległych sum będą doliczane odsetki zwłoki, w wysokości pół procent miesięcznie, za czas od dnia powstania zaległości, aż do jej wyrównania. Opłata, niewypłacona w terminie, będzie ściągnięta wraz z odsetkami w drodze postępowania przymusowego w administracji.

Par. 15.

Od wymiaru opłat służy odwołanie do Ministra Przemysłu i Handlu. Odwołanie powinno być wniesione na ręce Komisarza Rządowego w ciągu dni 14-tu od dnia doręczenia wymiaru. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia opłat.

Par. 16.

Opłaty, winikające z obliczeń według par. 13 rozporządzenia niniejszego, będą wnoszone do Pocztowej Kasy Oszczędności na rachunek specjalny pod nazwą „Fundusz Naftowy".

Sumy, uzyskane z tych opłat, przeznaczane będą według zarządzenia Ministra Przemysłu i Handlu:

a) na Fundusz Popierania Wiertnictwa Naftowego, lub
b) rozdzielanie między przedsiębiorstwa, niekorzystające ze zwolnień od eksportu (par. 7 i 8), w stosunku do ilości, o jakie ich kontyngenty wewnętrzne uległy zmniejszeniu wskutek tych zwolnień.

W przypadku, przewidzianym w punkcie b), rozdział przeprowadza „Polski Eksport Naftowy" w sposób ustalony statutem.

Par. 17.

Obrót zagraniczny olejem skalnym może odbywać się jedynie przez organizację „Polski Eksport Naftowy", za

każdorazowem zezwoleniem Ministra Przemysłu i Handlu, po wysłuchaniu opinii interesowanych organizacyj przemysłu naftowego.

Par. 18.

Wszelki obrót zagraniczny produktami naftowemi poza organizacją "Polski Eksport Naftowy" jest wzbroniony. Eksport parafiny odbywa się wyłącznie przez „Polski Eksport Naftowy".

Szczegółowe postanowienia zawiera statut tej organizacji.

Par. 19.

Organizacją, uprawnioną do przedstawiania wniosków w sprawie racjonalizacji przeróbki oleju skalnego, stosownie do postanowień art. 1 ust. 1), pkt. k) ustawy jest „Polski Eksport Naftowy".

Par. 20.

Wysłanie na rynek krajowy większej ilości produktów od stwierdzonej przez Komisarza Rządowego w zawiadomieniu (par. 12) podlega grzywnie, odpowiadającej równowartości produktów, o które został przekroczony kontyngent. Równowartość ta będzie obliczona na zasadzie krajowej ceny hurtowej (par. 13 ust.4) danego produktu z miesiąca, w którym nastąpiło przekroczenie.

Grzywny wymierza Komisarz Rządowy w trybie postępowania karno-administracyjnego. Wpływają one na rachunek Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego.

Po zatym naruszenie przepisów rozporządzenia niniejszego podlega karom, wymienionym w art. 5 ustawy z dnia 18 marca 1932 r.w sprawie regulowania stosunków w przemyśle naftowym w brzmieniu obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 stycznia 1936 r.

Par. 21.

Statut organizacji „Polski Eksport Naftowy" z dnia 31 marca 1933 r. („Monitor Polski" z dnia 4 kwietnia 1933 r. Nr. 78, poz. 101) pozostaje w mocy z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów, wydanych do dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Par. 22.

Z chwilą wejścia w życie rozporządzenia niniejszego traci moc rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 12 października 1932 r. w sprawie przymusowej organizacji obrotu zagranicznego olejem skalnym i produktami naftowemi (Dz. U.R.P. Nr. 89, poz. 754) wraz ze zmieniającem je rozporządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 5 maja 1935 r. (Dz.U.R.P.Nr. 36, poz. 258), oraz rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu

z dnia 27 maja 1933 r. o udzielaniu zwolnień od eksportu produktów naftowych oraz uiszczaniu opłat za zwolnienie (Dz.U.R.P.Nr. 40, poz. 318), o ile przepisy tych rozporządzeń nie zostały już uchylone na mocy dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r. o zmianie ustawy z dnia 18 marca 1932 r. w sprawie regulowania stosunków w przemyśle naftowym (Dz.U.R.P. Nr. 3, poz. 17).

Przepisy tych rozporządzeń stosuje się jednak nadal do stosunków i spraw niemi regulowanych, o ile stosunki te i sprawy odnoszą się do czasu przed dniem wejścia w życie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 stycznia 1936 r., a w szczególności do spraw wykonania umów o eksport parafiny.

Par. 23.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

XI.

Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu
z dnia 22 grudnia 1936 r.

O WSPÓLNYM ROZLICZANIU UTARGU NAFTY NA RYNKU WEWNĘTRZNYM
(Dz. U. 93, p. 655)

Na podstawie art. 1 punkt j) i punkt 1) ustawy z dnia 18 marca 1932 r. w sprawie regulowania stosunków w przemyśle naftowym w jednolitym brzmieniu obwieszczenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 stycznia 1936 r. (Dz.U.R.P.Nr. 7, poz. 83) zarządzam co następuje:

Par. 1.

Dla wyrównania skutków, płynących z uregulowania przez Ministra Przemysłu i Handlu od dnia 16 grudnia 1935 r. cen nafty na rynku wewnętrznym, ustalającego specjalnie niższe ceny dla nafty sprzedawanej w województwach: wileńskim, nowogrodzkim, poleskim, wołyńskim

i części województwa białostockiego -- zarządza się wspólne rozliczenie pomiędzy wszystkimi przedsiębiorstwami wytwarzającymi naftę i wysyłającymi ją na rynek krajowy, bez względu na to, czy faktycznie sprzedawały naftę w wymienionych województwach, czy też nie.

Rozliczenie to i wyrównanie pieniężne przeprowadza organizacja „Polski Eksport Naftowy" we Lwowie.

Par. 2.

Wspólne rozliczenie (par. 1) polega na tym, że różnicę pieniężną wynikłą ze stosowania specjalnych obniżek, rozkłada się na wszystkie przedsiębiorstwa w stosunku do ilości nafty, wysłanej przez każde z nich na rynek wewnętrzny w okresie rozliczeniowym.

Podstawę rozliczenia stanowi cennik nafty, obowiązujący od dnia 16 grudnia 1935 r.

Zmiany cennika, zarówno w województwach wymienionych w par. 1, jak w reszcie obszaru Rzeczypospolitej Polskiej, lub wskutek zmian taryfy kolejowej, czy też innych elementów kalkulacyjnych ceny nafty, winny być uwzględnione w rozliczeniu, począwszy od terminu, w którym wejdą w życie.

Włączenie do obowiązującego cennika miejscowości, nie uwzględnionych w cenniku, a położonych w obszarach

wymienionych w par. 1, przeprowadza "Polski Eksport Naftowy", po zatwierdzeniu przez Komisarza Rządowego.

Par. 3.

Definitywne rozliczenie następuje po upływie roku rozliczeniowego, którym jest rok kalendarzowy.

Prowizoryczne rozliczenia będą dokonywane co miesiąc.

Pierwsze rozliczenie obejmuje okres od 15 stycznia 1936 r. do końca tego roku.

Par. 4.

Kwoty wynikające do zapłaty na podstawie rozesłanych przedsiębiorstwom rozliczeń, tak prowizorycznych, jak i definitywnych, winny być przekazane do Pocztowej Kasy Oszczędności na rachunek „Polskiego Eksportu Naftowego" w terminie do dni 14, od dnia doręczenia tych rozliczeń.

W razie nieuiszczenia kwot w powyższym terminie zalegający będą obowiązani zapłacić odsetki prawne na rzecz przedsiębiorstw, które odnośne kwoty mają otrzymać.

Par. 5.

Postanowienia statutu „Polskiego Eksportu Naftowego"

w szczególności co do trybu postępowania i właściwości Sądu Polubownego, są wiążące we wszystkich sprawach, wynikających z postanowień rozporządzenia niniejszego.

Par. 6.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

XII.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej
z dnia 11 lipca 1932 r.

O MONOPOLU SPIRYTUSOWYM, OPODATKOWANIU KWASU OCTOWEGO I DROŻDŻY ORAZ SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

(Dz.U.63,p.586)

Art. 21.

1) W przemysłach, zatrudnionych wyrobem, oczyszczaniem, odwadnianiem lub przerobem spirytusu, wyrobem octu, kwasu octowego względnie wyrobem drożdży, Rada Ministrów jest uprawniona, po wysłuchaniu producentów spirytusu względnie innych zainteresowanych grup, powoływać do życia zrzeszenia przymusowe celem normowania i kontrolowania produkcji i zbytu w tych przemysłach.
2) Uchwała Rady Ministrów o powołaniu zrzeszenia przymusowego określi gałęzie przemysłów, które zrzeszenia obejmie oraz jego zakres działania, jak również wskaże ministra względnie ministrów, którzy będą uprawnieni do zatwierdzania statutów zrzeszenia i sprawowania nad niem kontroli.

3) Rada Ministrów jest uprawniona przekazywać na warunkach przez siebie ustalanych zrzeszeniu przymusowemu producentów spirytusu, powstałemu na podstawie postanowień ustępu poprzedniego, wykonywanie uprawnień Państwowego Monopolu Spirytusowego w zakresie sprzedaży spirytusu na poszczególne cele niekonsumcyjne; Rada Ministrów uprawniona jest również wyposażyć to zrzeszenie w wyłączne prawo zakupu, sprzedaży i wywozu spirytusu eksportowego.
4) W przypadkach uregulowania stosunków w poszczególnych gałęziach przemysłu na zasadzie postanowień tego artykułu, Rada Ministrów jest uprawniona zarządzić wstrzymanie na czas trwania zrzeszenia przymusowego udzielania zezwoleń na wyrób artykułów ojętych zrzeszeniem przymusowym.

Art. 38.

3) W razie powołania do życia przewidzianego w art. 21 zrzeszenia producentów spirytusu, Państwowy Monopol Spirytusowy będzie dokonywał zakupu spirytusu na cele niekonsumcyjne za pośrednictwem tego zrzeszenia. W tym przypadku warunki dostawy włącznie z ceną będą ustalane za pośrednictwem tego zrzeszenia. W tym przypadku warunki dostawy włącznie z ceną będą ustalane w drodze wzajemnego porozumienia, a w razie nie-

dojścia go do skutku -- przez Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.
4) W razie uchylenia się wymienionego zrzeszenia od wykonania dostawy na warunkach i po cenach, określonych w trybie końcowego postanowienia ustępu poprzedniego, lub w razie niemożności wykonania przez nie tej dostawy z jakichkolwiek bądź powodów, jak również w przypadku nieistnienia takiego zrzeszenia, Państwowy Monopol Spirytusowy dokonywać będzie zakupu spirytusu na cele niekonsumcyjne na warunkach i w sposób, który zostanie ustalony przez Ministra Skarbu, w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu oraz Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.

XIII.
Ustawa z dnia 30 marca 1939 r.

O POWSZECHNYM OBOWIĄZKU ŚWIADCZEŃ RZECZOWYCH
(Dz. U. 30, poz. 200)

Art. 1.

Powszechny obowiązek świadczeń rzeczowych obejmuje:
1) obowiązek udzielania danych o przedmiotach świadczeń rzeczowych;
2) obowiązek przysposobienia się do działalności, odpowiadającej potrzebom obrony Państwa lub warunkom wojennym (obowiązek przysposobienia do świadczeń rzeczowych);
3) obowiązek odstępowania na rzecz Państwa przedmiotów świadczeń rzeczowych i podporządkowania się dla tego celu innym zarządzeniem władzy (obowiązek świadczeń rzeczowych).

Art. 2.

1) Powszechny obowiązek świadczeń rzeczowych wykonywa się na żądanie władzy, określonej w ustawie niniejszej;
2) żądanie władzy następuje w formie zarządzenia ogólnego, lub nakazu, skierowanego do oznaczonej osoby;

3) w przypadku niewykonania zarządzenia lub nakazu w czasie, miejscu i w sposób określony -- wykonanie nastąpi przy użyciu środków przymusowych.

Art. 3.

W razie wybuchu wojny lub zarządzenia mobilizacji, tudzież w przypadkach, gdy tego wymagać będzie interes obrony Państwa, stwierdzony uchwałą Rady Ministrów -- Rada Ministrów jeżeli dane uprawnienie nie służy innej władzy -- może:
1) zakazać wywozu wszelkiego rodzaju ruchomości za granicę, lub przywozu z zagranicy na obszar Państwa lub do pewnych jego części, albo też wywóz lub przywóz ograniczyć;
2) normować oraz poddawać kontroli obrót towarowy i pieniężny, oraz działalność instytucyj z tym obrotem związanych, zarówno na rynkach wewnętrznych, jak i w stosunkach z zagranicą;
3) wprowadzać na rzecz Państwa lub innych podmiotów prawnych wyłączność wytwórczości i obrotu surowców, półfabrykatów i fabrykatów;
4) normować wytwórczość i spożycie;
5) nakazać lub też zakazać wytwarzania lub przerobu pewnych produktów;
6) tworzyć przymusowo związki i zrzeszenia gospodarcze,

mające na celu organizowanie wytwarzania, przetwarzania, gromadzenia i rozdziału przedmiotów świadczeń rzeczowych.

Art. 50.

Obowiązek świadczeń rzeczowych obejmuje:

1) obowiązek odstąpienia na rzecz Państwa prawa własności, użytkowania, używania i innych praw, odnoszących się do przedmiotów świadczeń rzeczowych lub ograniczenia tych praw;
2) obowiązek oddania na rzecz Państwa nieruchomości do użytku lub do swobodnego rozporządzenia;
3) obowiązek podporządkowania się żądaniom władzy w zakresie pewnego określonego wykonywania praw majątkowych lub korzystania z tych praw.

Art. 53.

1) W zakresie podporządkowania się żądaniom władzy (art. 50 pkt. 3) ministrowie, właściwi do zarządzenia przysposobienia do świadczeń rzeczowych lub upoważnione przez nich władze i organa, mogą:
   a) nakazać przedsiębiorstwu przemysłowemu lub górniczemu prowadzenie pewnego rodzaju wytwórczości przemysłowej lub wydobycia górniczego, lub zakazać dotychczasowej produkcji;

   b) nakazać przedsiębiorstwu przemysłowemu lub górniczemu magazynowanie i przechowywanie wyprodukowanych lub wydobytych przedmiotów;
   c) nakazać przedsiębiorstwu handlowemu w zakresie jego obrotów magazynowanie i przechowywanie przedmiotów świadczeń;
   d) mianować w przedsiębiorstwach przemysłowych i górniczych delegatów w charakterze instruktorów, inspektorów, kontrolerów i dozorców robót;
   e) zarządzać wytwarzanie lub wydobywanie przedmiotów, albo też wykonywanie pewnych robót we własnym zakresie działania przez swoje organa przy użyciu całości lub części należących do przedsiębiorstwa: pomieszczeń, maszyn, silników, urządzeń, sprzętu, inwentarza, surowców, fabrykatów, półfabrykatów wszelkiego rodzaju zapasów i innych ruchomości;
   f) wziąć przedsiębiorstwo w przymusowy zarząd lub w przymusową dzierżawę.
2) Minister, właściwy do zarządzenia przysposobienia do świadczeń rzeczowych przedsiębiorstw przemysłowych i górniczych, może w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych zarządzić łączenie przedsiębiorstw w przymusowe organizacje i tak powstałym organizacjom nadawać statuty. Na uczestników przymusowej

organizacji może być nałożony obowiązek pokrycia kosztów założenia i działalności organizacji oraz kosztów nadzoru rządowego. Spory uczestników organizacji między sobą oraz spory uczestników z organizacją, wynikłe w zakresie działalności organizacji, rozpatrywane będą przez sądy polubowne, których tryb powoływania określa statut.

XIV.

Rozporządzenie Ministrów: Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu z dnia 15 kwietnia 1939 r.

Wydane w porozumieniu z Ministrami Spraw Wojskowych oraz Spraw Wewnętrznych o określeniu

PRZEDSIĘBIORSTW PRZEMYSŁOWYCH I GÓRNICZYCH W ZWIĄZKU Z POWSZECHNYM OBOWIĄZKIEM ŚWIADCZEŃ RZECZOWYCH
(Dz. U. 35, p. 227)

Na podstawie art. 20 ust.(1) i (2) ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz.U.R.P.Nr.30, poz. 200) zarządza się co następuje:

Par. 1.

Za przedsiębiorstwa przemysłowe i górnicze w rozumieniu ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz.U.R.P. Nr. 30, poz. 200) uważa się:

1) wszelkie warsztaty pracy, wydobywające surowce, wytwarzające i przetwarzające (fabryki, huty, kopalnie i inne zakłady pracy regulowane przepisami ustaw górniczych, gazownie, stocznie itp. niezależnie od rodzajów sił jakimi są poruszane lub z jakich korzystają oraz niezależnie od tego czy są prowadzone w celu zysku czy też innym celu;
2) zakłady, wytwarzające, przesyłające lub rozdzielające energię elektryczną;
3) zakłady wodociągowe i kanalizacyjne.

Par. 2.

Do Przedsiębiorstw przemysłowych w rozumieniu wymienionej ustawy z dnia 30 marca 1939 r. zalicza się również grupy i organizacje przemysłowe i rzemieślnicze o charakterze administracyjno gospodarczym (koncerny, syndykaty, kartele, związki i zrzeszenia przemysłowe, cechy rzemieślnicze itp.).

Par. 3.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

XV.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej
z dnia 15 lutego 1928 r.

O USTANOWIENIU INSTYTUTU BADANIA KONJUNKTUR GOSPODARCZYCH I CEN
(Dz. U. 17, p. 144)

Na podstawie art. 44. ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U.R.P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1.

Przy Ministrze Przemysłu i Handlu ustanawia się Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen, którego zadaniem jest badanie życia gospodarczego ze stanowiska rozwoju konjunkturalnego oraz badanie cen kosztów własnych w przemyśle i handlu, a także kosztów usług gospodarczych.

Art. 2.

Na czele Instytutu stoi podległy Ministrowi Przemysłu i Handlu Dyrektor, który kieruje pracami Instytutu i reprezentuje go na zewnątrz.

Art. 3.

Instytut dzieli się na dwie sekcje: Sekcję Badania Konjunktur Gospodarczych i Sekcję Badania Cen. Dalszy podział tych sekcyj oraz szczegółowy ich zakres działania ustali statut Instytutu, wydany przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 4.

Przy Instytucie istnieje stała Rada, złożona z 19 członków.

W skład Rady wchodzą:

1) 10 znawców życia gospodarczego (przemysłu, handlu, rolnictwa i banków) oraz przedstawicieli nauki, powołanych przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Prezesem Komitetu Ekonomicznego Ministrów;
2) 8 przedstawicieli Ministerstw: Skarbu, Rolnictwa, Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Pracy i Opieki Społecznej, Spraw Wewnętrznych (Głównego Urzędu Statystycznego), Robót Publicznych oraz Spraw Wojskowych, wyznaczonych po jednym przez każdego ministra;

3) Dyrektor Instytutu.

Ponadto dla poszczególnych spraw, wnoszonych przez zainteresowanych ministrów, względnie na zaproszenie Ministra Przemysłu i Handlu, mogą i inni ministrowie delegować swoich przedstawicieli na posiedzenie Rady. Przedstawiciele ci mają wtedy pełny głos w odniesieniu do spraw, dla których zostali powołani.

Przewodniczącego Rady oraz jego zastępcę powołuje z pośród członków Rady Minister Przemysłu i Handlu. Członkowie Rady, wymienieni w punkcie 1), powoływani są na 3 lata.

Art. 5.

Zadaniem Rady jest:

1) inicjatywa w sprawach programu działalności Instytutu;
2) układanie i rozpatrywanie na wniosek Dyrektora ankiet co do stanu i rozwoju poszczególnych dziedzin życia gospodarczego;
3) opiniowanie spraw, przedstawianych jej przez Dyrektora.

Art. 6.

Dla wykonania czynności, wymienionych w poprzednim artykule, Rada może tworzyć w swem gronie komplety, złożone z dowolnej liczby osób.

Regulamin obrad Rady oraz kompletów ustali Minister Przemysłu i Handlu na wniosek Rady.

Art. 7.

Dla badania spraw poszczególnych może Dyrektor Instytutu tworzyć osobne komisje, złożone bądź z członków Rady, bądź z osób z poza jej grona.

Przewodniczących komisyj wyznacza Dyrektor Instytutu.

Dyrektor Instytutu ma prawo powoływania rzeczoznawców.

Art. 8.

Członkowie Rady z wyjątkiem przedstawicieli ministerstw składają na ręce Ministra Przemysłu i Handlu przyrzeczenie, że obowiązki swe pełnić będą według najlepszej wiedzy sumienia i że zachowają w ścisłej tajemnicy wiadomości, powzięte przy sprawowaniu swych czynności, jeżeli zostały one uznane za poufne przez Instytut lub poszczególną komisję, jak również gdy stanowią tajemnicę handlową lub techniczną badanych przedsiębiorstw.

Członkowie komisyj oraz rzeczoznawcy składają takież przyrzeczenie na ręce Dyrektora Instytutu.

Art. 9.

Minister Przemysłu i Handlu może w każdym czasie

pozbawić mandatu członków komisyj i rzeczoznawców za nieusprawiedliwione opuszczenie trzech kolejnych posiedzeń, ujawnienie wiadomości, wymienionych w poprzednim artykule, lub w razie skazania za czyn, popełniony z chęci zysku albo karalny z mocy niniejszego rozporządzenia.

Członek Rady, skazany z mocy art. 18, traci mandat.

Członek Rady, postawiony w stan oskarżenia na podstawie art. 18, może być przez Ministra Przemysłu i Handlu zawieszony w funkcjach członka Rady.

Art. 10.

Dyrektor Instytutu ma prawo wzywać do osobistego stawiennictwa właścicieli przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, ich pełnomocników i kierowników, a także i pracowników, dostawców, odbiorców i pośredników celem składania zeznań i dowodów w sprawach, dotyczących cen i kosztów własnych w przemyśle i handlu, jak również kosztów usług gospodarczych.

Dyrektor Instytutu może delegować rzeczoznawców do badania przedsiębiorstw, a w szczególności przeglądania ksiąg i dokumentów, sporządzania z nich odpisów i wyciągów i wogóle zbierania informacyj niezbędnych dla spełnienia przez Instytut jego zadania.

Przy składaniu zeznań nikt nie może zasłaniać się tajemnicą handlową lub techniczną.

Przy badaniu osób wzywanych i rzeczoznawców, oględzinach na miejscu, sprawdzaniu ksiąg i dowodów pisemnych, Dyrektor Instytutu i jego organa kierować się będą odpowiednio postanowieniami właściwych ustaw postępowania cywilnego z tą zmianą, że nie przysługuje im prawo zaprzysięgania świadków i rzeczoznawców.

Art. 11.

Do władz i przedsiębiorstw państwowych Instytut zwracać się będzie przez właściwych ministrów, do władz zaś, instytucyj i przedsiębiorstw komunalnych -- bezpośrednio.

Art. 12.

Informacje otrzymane przez Instytut, w żadnym wypadku nie mogą być użyte dla celów podatkowych.

Art. 13.

Wyniki prac Instytut publikuje w wydawnictwach periodycznych i monografiach specjalnych.

W publikacjach nie mogą być ujawniane tajemnice handlowe techniczne poszczególnych firm, jak również wiadomości, uznane przez Instytut za poufne.

Art. 14.

Członkowie Rady, komisyj oraz rzeczoznawcy, nie będący urzędnikami, otrzymują zwrot kosztów podróży i diety za udział w posiedzeniach w wysokości, ustalonej przez Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 15.

Budżet Instytutu stanowi odrębną część budżetu Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Art. 16.

Kto świadomie złoży nieprawdziwe zeznanie bądź przedstawi fałszywe dowody przed Instytutem lub jego organem, utrudni wykonywanie funkcji świadka lub rzeczoznawcy, stosować będzie względem świadka lub rzeczoznawcy, represje z powodu złożonych zeznań -- o ile czyn nie ulega karze surowszej w myśl innych ustaw karnych -- będzie karany aresztem do trzech miesięcy i grzywną do 25.000 złotych lub jedną z tych kar. Na obszarze działania kodeksu karnego z 1871 r. w razie wymierzenia kary pozbawienia wolności ponad sześć tygodni zamiast aresztu orzeka się więzienie.

Kto popełni czyn, wymieniony w ustępie pierwszym, z niedbalstwa, karany będzie grzywną do 5000 złotych.

Art. 17.

Kto funkcjonariusza Instytutu lub jego organu nie dopuści do badania przedsiębiorstwa, przeglądania ksiąg i dokumentów oraz sporządzania z nich odpisów i wyciągów, o ile czyn nie ulega karze surowszej w myśl innych ustaw karnych, karany będzie aresztem do dwóch tygodni i grzywną do 5.000 złotych lub jedną z tych kar.

Art. 18.

Członek Rady lub Komisji oraz rzeczoznawca Instytutu, winny bezprawnego ujawnienia wiadomości, powziętych przy sprawowaniu swych czynności, uznanych za poufne przez Instytut lub poszczególną komisję, jak również stanowiących tajemnicę badanych przez Instytut przedsiębiorstw, karany będzie aresztem do dwóch tygodni i grzywną do 5.000 złotych lub jedną z tych kar.

Jeżeli czynu dopuszczono się z chęci zysku lub w celu zaszkodzenia interesom majątkowym osoby lub przedsiębiorstwa, których dotyczy ujawniona wiadomość, winny będzie karany -- o ile czyn nie ulega karze surowszej w myśl innych ustaw karnych -- więzieniem do jednego roku.

Karą przewidzianą w ustępie 2, będzie karany członek Rady lub Komisji oraz rzeczoznawca Insytutu, winny wykorzystania w celu zysku wiadomości, określonych w ustępie pierwszym.

Art. 19.

Na obszarze działania kodeksu karnego z 1852 r. zamiast więzienia orzeka się ścisły areszt; odwołanie można wnieść niezależnie od ograniczeń, przewidzianych w par. 283 p. k.

Do orzekania o czynach, przewidzianych w art. 16, 17 i 18 ust. 1, powołane są sądy powiatowe (pokoju).

Do orzekania o czynach, przewidzianych w art. 18 ust. 2 i 3, powołane są sądy okręgowe.

Art. 20.

Kto bez usprawiedliwionego powodu nie stawi się na wezwanie Dyrektora Instytutu lub przewodniczącego komisji, odmówi zeznań na ich ustne lub pisemne pytania, dotyczące praw, unormowanych rozporządzeniem niniejszem, dopuści się zakłócenia spokoju na posiedzeniu, karany będzie grzywną do 2000 złotych.

Nakładanie kar co do powyższych przekroczeń należy do Dyrektora Instytutu; kary nałożone przez Dyrektora Instytutu wykonywa powiatowa władza administracji ogólnej w drodze egzekucji administracyjnej.

Przeciwko decyzji Dyrektora Instytutu można w ciągu siedmiu dni od dnia jej doręczenia wnieść na jego ręce żądanie przekazania sprawy właściwemu sądowi powiatowemu (pokoju). Sąd postąpi według przepisów postępo-

wania, obowiązujących w pierwszej instancji sądowej. Wyroki sądu okręgowego są prawomocne.

Dyrektor Instytutu może uchylić swoją decyzję przed skierowaniem sprawy do sądu.

Art. 21.

Za zapłatę grzywny, nałożonej w myśl niniejszego rozporządzenia na przedstawicieli prawnych przedsiębiorstwa, odpowiada z nimi solidarnie właściciel przedsiębiorstwa. Właściciel przedsiębiorstwa korzysta w tym wypadku z praw oskarżonego.

W razie uniewinnienia skazanego odpowiedzialność majątkowa właściciela przedsiębiorstwa upada, chociażby tenże skargi nie wnosił.

Art. 22.

Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz z Ministrem Skarbu.

Art. 23.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Jednocześnie traci moc rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 grudnia 1926 r. o ustanowieniu Biura Badania Cen (Dz.U.R.P. Nr. 122, poz. 704).
